

Югьанны Инжили

Лап бырынгы девюрлерден берли де дёртюнчю Инжилни Югъан язгъан деп токъташдырыла. Бу Инжил биринчи юз йлыны ахырларында, демек Иса оёлюп тирилгенден сонг кёп заман гетип, Югъан Эфес шагъарда яшайгъанда язылгъан болмагъа герек.

Маттай йимик Югъан да Иса Паластинни шагъарларында ва юртларында иманны ёлундагы кёуллугъун кютюп айланагъанда, Ону булан бирче загъмат тегегенлени сырларында болгъан.

Алда язылгъан Инжиллерде айтылмай къалгъан затланы толумлашдырмакъ ва арагъа чыкъгъан терс дин къаравлагъа къаршы ябушувда иманлылагъа къудратлы савут бермек — муна Югъан оёзюню алдына салгъан масъала. Китабыны гиришивюнде автор, Исаны гъакъында сёйлей туруп, О инсанланы арасында янгыз инг де уллусу болгъанын туююл, Аллагъаны Уланы болгъанын да гёрсетме къасткъылгъан. Исаны сёйлевлеринден Югъан инг башлап О Оёзюню гъакъында нюр, гъакъ гертилик, герти Кёйчу, яшав, сув ва яшав береген рызкъы гысапда чебер айтгъанларын айыра. Иса гъар къайсы адамгъа да — Оёзюню якъчысы буса да яда бир башгъа адам буса да — бек тергевлю янашагъанын гёрсетмек Югъан учун айрокъда агъамиятлы болгъан. Инжилени мурады гъакъда айта туруп, оёзю Югъан булай дей: «Булар буса Иса Аллагъаны Уланы ва Месиъ экенине сиз инансын учун, Огъар иман салып, даимлик яшав алсын учун язылгъан» (20:31).

«Инг башлап Калам деп айтылагъан О болгъан»

1 ¹ Инг башлап Калам деп айтылагъан О болгъан. Калам Аллагъ булан болгъан. Калам Оёзю де Аллагъ болгъан. ² Инг башлап О Аллагъ булан болгъан. ³ Гъар-бир затны Аллагъ Каламдан таба яратгъан, бар болгъан гъеч бир зат Осуз яратылмагъан. ⁴ Яшав Ондан баш ала болгъан. О яшав инсанлар учун Нюр болгъан. ⁵ Къарангылыкъда Нюр шавла бере. Къарангылыкъ Ону сёндюрмеге болмай.

⁶ Аллагъ йибериш, бир адам гелген. Ону аты Ягъия болгъан. ⁷ Бу адам шагъатлыкъ учун, Нюрге шагъатлыкъ этмек учун ва бары да инсанлар Ондан таба иман салсынлар деп гелген. ⁸ Ягъия оёзю нюр болмагъан, о янгыз нюр гъакъда шагъатлыкъ этмек учун гелген. ⁹ Шо нюр дюньягъа гелеген бары да инсанлар учун ярыкъ бермеге гелеген гъакъ нюрдю.

¹⁰ Калам дюньяда болгъан. Дюнья Ондан таба яралгъан, амма дюнья Ону танымагъан. ¹¹ О оёз халкъыны янына гелген, амма халкъы буса Ону къабул этмеген. ¹² О Оёзюню къабул этгенлерини барысына да буса Огъар иман салгъанлагъа Аллагъны уланлары болмагъа ихтияр берген. ¹³ Олар не къандан, не къаркъараны напсындан, не эргишини напсындан тувмагъан, янгыз Аллагъдан тувгъан.

¹⁴ Калам инсан болуп арабызда яшагъан. О зор сюювден ва гъакъ гертиликден толгъан болгъан. Биз Ону уллу макътавлугъун — Атасы биргине-бир Уланына берген макътавлугъун гёрдюк. ¹⁵ Ягъия пайхаммар Ону гъакъында шагъатлыкъ этген. О кычырып адамлагъа булай сёйлеген: «„Менден сонг Гелеген менден эсе оёр даражададыр, неге туююл О менден алда да болгъандыр“, — деп мен Оёзюню гъакъында айтгъан муна Будур». ¹⁶ Ону зор чомартлыгындан биз барыбыз да зор яхшылыкъны уёстюне зор яхшылыкъ алдыкъ. ¹⁷ Мусадан таба бизге Къанун берилген, амма зор яхшылыкъ ва гъакъ гертилик буса бизге Иса Месиъден* таба гелген. ¹⁸ Аллагъны бирев де, бир заманда да гёрмеген. Ону бизге Атасыны янында болгъан ва Оёзю Аллагъ болгъан биргине-бир Уланы танытды.

Ягъия пайхаммарны шагъатлыгъы

¹⁹ Ягъия пайхаммарны шагъатлыгъы будур. Ягъудилер: «Сен кимсен?» — деп сорамакъ учун, Ерусалимден дин кёуллукъчуланы** ва левийлени*** йибергенлер. ²⁰ Ягъия яшырмай, ачыкъдан-ачыкъ шагъатлыкъ этип, булай деген:

— Мен Месиъ туююлмен.

²¹ — Олай буса, сен кимсен? Илиасмысан? — деп сорагъанлар огъар.

— Туююлмен, — деп жавап берген Ягъия.

— Пайхаммармысан? — деп сорагъанлар.

— Туююлмен, — деп жавап берген о.

²² О заман огъар:

* 1:17 *Месиъ* — Бу сёзню маънасы «танглангъан» демекдир. Бу дюньягъа къутгъарылып гелтирмек учун, Аллагъ Иса Месиъни танглагъан. Сёзлюкте де къара.

** 1:19 *Дин кёуллукъчу* — ягъудилерде Ерусалимдеги ибадатханада этилеген кюрбанны Къанунгъа кыйышывлу кюйде юртеген адам болгъан.

*** 1:19 *Левийлер* — ибадатхананы кёуллукъчулары. Сёзлюкте де къара.

— Сен кимсен дагы? Бизин мунда йибергенлеге сен ким деп айтып жавап берейик? Оьзюнню гьакъынгдан не айтма боласан? — деп сорагъанлар.

²³ — Ешай пайхаммар айтгъаны йимик, Мен Раббизге ёл тюз этигиз деп, дангылда чалынгъан бир сесмен, — деген о.

²⁴ Йиберилип гелген фарисейлер* ²⁵ огъар:

— Олай болгъанда, не Месигъ, не Илияс, не пайхаммар туюл бусанг, неге адамланы сувгъа чомуп, Аллагъгъа тапшурасан дагы? — деп сорагъанлар.

²⁶ — Мен сувгъа чомуп, Аллагъгъа тапшураман. Сизин арагъызда Бирев бар, сиз Ону танымайсыз. ²⁷ О менден сонг гележек. Мен Ону багъынчагъына да гелмеймен, — деп жавап берген Ягъия.

²⁸ Бу затлар бары да Ёрдан оьзенни гюнтувуш ягъында, Байтания деген юртда, Ягъия адамланы сувгъа чомуп, Аллагъгъа тапшурагъан ерде болгъан.

Аллагъны йиберген Къозусу

²⁹ Артындагъы гюн Ягъия оьзюню янына Исаны гелегенин гёрюп, булай дей:

— Дюнъядагы бары да адамланы гюнагъларын гечдирмек учун, Аллагъ йиберген къурбан Къозу Будур! ³⁰ Менден сонг бир Адам гележек, Ону даражасы меникинден эсе артыкъ, неге туюл О менден алда да болгъан! ³¹ Мен Ону танымай эдим, амма О Исрайылгъа танылсын учун, мен сувгъа чомуп, Аллагъгъа тапшурмагъа гелгенмен.

³² Ягъия булай шагъатлыкъ этген:

— Мен Аллагъны Ругъун кёкден гёгюрчюндей бир гёрюнюште туюшегенин ва Ону уьстюне къонгъанын гёрдюм. ³³ Мен Ону танымай эдим. Амма мен адамланы сувгъа чомуп, Оьзюне тапшурсун деп йиберген Аллагъ, булай айтды: «Аллагъны Ругъун кимни уьстюне учуп гелегенин гёрсенг, Аллагъны Ругъуна чомажакъ Одур». ³⁴ Мен шону гёрдюм ва: «Аллагъны Уланы Будур», — деп шагъатлыкъ этдим.

Исаны башлагъы якъчылары

³⁵ Артындагъы гюн Ягъия эки якъчысы да булан токътагъан болгъан.

³⁶ Исаны оьтуп барагъанын гёрюп, Ягъия:

— Муна Аллагъны Къозусу, — дей.

³⁷ Ягъияны эки де якъчысы, бу сёзлерин эшитип, Исаны арты булан гетелер. ³⁸ Бурулуп къарап, оланы гелегенин гёрюп, Иса олагъа:

* 1:24 *Фарисейлер* — ягъудилени арасында тувулунгъан дин ва сиясат бёлюк. Сёзлюкге де къара.

— Сизге не тарыкъ? — деп сорай.

Олар да Огъар:

— Устаз, Сен къайда яшайсан? — деп сорайлар.

³⁹ — Гелигиз, гёресиз, — дей Иса олагъа.

Тюшден сонг сагъат дёртлер вакъти болгъан. Олар барып, Исаны къайда яшайгъанын гёрелер. Ону булан ахшам болгъунча къалалар.

⁴⁰ Исаны гьакъында Ягъияны сёзлерин эшитип, Ону артындан гетген экевню бири Андрей болгъан. Андрей Петер деп де айтылагъан Симонну иниси болгъан. ⁴¹ Башлап агъасы Петерни табып, огъар:

— Биз Месигъни (бу «Аллагъны Танглагъаны» демекдир) тапдыкъ, — дей.

⁴² Петерни Исаны янына гелтире. Иса да, огъар къарап:

— Сен Югъанны уланы Симонсан, сагъа Кифа деп ат къоюлажакъ, — дей. (Кифа да, Петер де — бир ат. Олар эки де «яр» демекдир.)

Иса Филиппи ва Натанайылны чакъыра

⁴³ Эртенине Иса Галилеягъа бармагъа сюе. Филиппи табып, огъар:

— Гел, Мени артыма туюш! — дей.

⁴⁴ Филипп де Андрей булан Петер турагъан Байтсайда юртдан болгъан. ⁴⁵ Филипп, Натанайылны табып, огъар:

— Биз Мусаны Къанунунда ва пайхаммарланы китапларында Оьзюню гьакъында язылгъан Адамны тапдыкъ. О Юсупну Уланы назаретли Иса, — дей.

⁴⁶ — Назаретден гьеч шайлы зат чыгъармы? — деп сорай Натанайыл огъар.

— Гелипп, оьзюнг къара, — дей Филипп огъар.

⁴⁷ Натанайылны янына гелегенин гёргенде, Иса ону гьакъында:

— Муна ичинде гьилласы ёкъ герти исрайыллы, — дей.

⁴⁸ — Сен мени къайдан танийсан? — деп сорай Натанайыл Огъар.

— Филипп чакъыргъынча алда, сен инжир терекни туюбюнде турагъанда гёрдюм, — деп жавап бере Иса.

⁴⁹ — Устаз! Сен Аллагъны Уланысан, Сен Исрайылны пачасысан, — деп жавап бере Натанайыл Огъар.

⁵⁰ — Сени инжир терекни туюбюнде турагъанда гёрдюм дейгеним саялы инанамысан? Мундан да уллуларын гёрежексен, — дей Иса огъар.

⁵¹ Сонг Иса булай дей:

— Гертисин сёйлеймен сизге: кёкню ачылгъанын, Аллагъны малайиклери Инсанны Уланыны уьстюне туюшуп гелегенин ва гётерилип гетегенин гёрежексиз.

Кана деген юртда болгъан той

2 ¹Уьч гюнден сонг Галилеяны Кана деген юртунда бир той бола. Шонда Исаны анасы да болгъан. ²Иса булан Ону якъчылары да шо тойгъа чакъырылгъан болгъан. ³Тойда чагъыр битгенде, анасы Исагъа:

— Буланы чагъырлары битген, — дей.

⁴— Анам, Магъа да, сагъа да шо не аварадыр? Мени заманым гъали де гелмеген, — дей Иса огъар.

⁵Исаны анасы тойдагъы къуллукъчулагъа:

— Сизге О не буюрса, шону этерсиз, — дей.

⁶Онда гъарисине сексенден юз йигирма литрге ювукъ сув сыягъан алты таш кершен болгъан. Оьзлени адатына гёре, шо сувну ягъудилер жувунмакъ учун пайдаландыра болгъанлар. ⁷Иса олагъа:

— Кершенлени сувдан толтуругъуз, — дей.

Олар авзуна ерли толтуралар. ⁸Сонг Иса къуллукъчулагъа:

— Гъали тёгюп, тойну юрютеген адамгъа элтигиз, — дей.

Олар да элтелер. ⁹Тойну юрютеген адам Иса чагъыргъа айландыргъан сувну татывлап къарай. Бу чагъыр къайдан гелгенни билмей, о гъакъда янгыз сувну тёкген къуллукъчулар биле. Шо саялы о оьзюню янына гиевню чакъырып, ¹⁰огъар булай дей:

— Адамлар яхшы чагъырны башлап бере. Кёп ичип, къонакълар эсиргенде буса, яманын бере. Сен буса яхшы чагъырны артгъа сакълагъан болгъан экенсен.

¹¹Бу Иса этген аламатланы биринчиси болгъан. Шо аламат Галилеяны Кана деген юртунда этилген. Иса Оьзюню макътавлугъун муна шолай гёрсетген ва якъчылары Огъар иман салгъанлар.

¹²Мундан сонг Иса анасы, инилери, якъчылары да булан бирче Капернагъум шагъаргъа бара. Онда олар бир нече гюн къалалар.

Иса сатывчуланы ибадатханадан къувалай

¹³Ягъуди Пасха байрам ювукълаша. Иса Ерусалимге геле. ¹⁴О ибадатханада олтуруп оьгюзлер, къойлар, гёгюрчюнлер сатагъанлар булан акъча алышдырагъанланы таба. ¹⁵Аркъандан эшип бир къамучу да этип, ибадатханадан оланы барын да, шолай да къойланы ва оьгюзлени къуваламагъа башлай. О алышдырагъанланы акъчаларын алып чача, оланы такъчаларын авдара. ¹⁶Гёгюрчюн сатагъанлагъа:

— Буланы мундан алып тайдырыгъыз. Мени Атамны уьюн базаргъа айландырмагъыз! — дей.

¹⁷Шонда Исаны якъчылары Сыйлы Язывларда: «Сени уьюнге бакъгъан сююв мени ялындай яндыражакъ», — деп язылгъан сёзю эсге алалар.

¹⁸Ягъудилени башчылары Огъар:

— Шолай этмеге ихтиярынг барны Сен бизге не аламат булан гёрсетежесен? — деп сорайлар.

¹⁹— Бу ибадатхананы бузугъуз. Уьч гюнден Мен муну къайтарып тургъузарман, — деп жавап бере Иса олагъа.

²⁰— Бу ибадатхана кыркъ алты йыл къурулгъан. Сен муну уьч гюнден тургъузажакъмысан? — дейлер олар Огъар.

²¹Иса буса ибадатхана демек булан Оьзюню къаркъарасы гъакъында айтгъан. ²²Иса оьлюмден тирилгенде, якъчылары О сёйлеген бу сёзлени эсге алгъанлар ва Сыйлы Язывлагъа да, Иса айтгъан сёзлеге де инангъанлар.

²³Иса Ерусалимде ягъуди Пасха байрамда гёрсетген аламатларына къарап, кёплер Огъар иман салалар. ²⁴Амма, инсанланы юреклерин билегени саялы, Иса олагъа инанып битмей. ²⁵Инсанны гъакъында Огъар гъеч биревню де англатыв бергени тарыкъ болмагъан. Неге тьогюл де, инсанны ичинде не барны О Оьзю биле болгъан.

Иса ва Никодим

3 ¹Ягъудилени башчыларыны арасында Никодим деген бир фарисей болгъан. ²Бу адам, гече Исаны янына гелип, Огъар:

— Устаз, биз Сени Аллагъ Оьзюню ёлун гёрсетмек учун йибергенин билебиз. Неге тьогюл де, Аллагъ оьзюне кёмек этмеген гиши Сен гёрсетеген аламатланы гёрсетип болмас эди, — дей.

³— Гертисин сёйлеймен сагъа: янгыдан тувмагъан бирев де Аллагъны гъакимлигини тьобюне тьюшмес! — деп жавап бере Иса огъар.

⁴— Къарт болгъан адам янгыдан нечик тувуп бола? Анасыны къарнына къайтып гирип, янгыдан тувмагъа боламы? — деп сорай Никодим Огъар.

⁵Иса булай жавап бере:

— Гертисин сёйлеймен сагъа: адам сувдан ва Аллагъны Ругъундан тувмаса, о Аллагъны гъакимлигини тьобюне тьюшмес! ⁶Къаркъарадан тувгъан къаркъара бола, Ругъдан тувгъан буса ругъ бола. ⁷Сагъа: «Янгыдан тувма герексиз», — дейгениме тамаша болма. ⁸Ел сюйген еринде эшер, сен ону сесин эшитесен. Къайдан гелегенин ва къайда гетегенин буса билмейсен. Ругъдан тувгъан гъар ким булан да шолай бола.

⁹— Булай нечик болма бола дагъы? — деп сорай Никодим Огъар.

¹⁰Иса булай жавап бере:

— Исрайлыны муаллими де болуп, сен шулай затланы да англамаймысан? ¹¹Гертисин сёйлеймен сагъа: биз билеген затыбызны сёйлейбиз, гёрген затыбызгъа шагъатлыкъ этебиз. Сиз буса бизин шагъатлыкъыбызны къабул этмейсиз. ¹²Мен сизге дюньядагъы затланы гъакъында

сёйлейгениме инанмагъан сонг, кёклердеги затланы гъакъында сёйлем, сиз нечик инанажакъсыз? ¹³ Кёклерден тюшген Менден, Инсанны Уланындан, башгъа дагъы бирев де кёкге чыкмагъан. ¹⁴⁻¹⁵ Магъа иман салагъан гъар ким даимлик яшав алсын учун, Муса дангылда ез йыланни къурух булан оьрге нечик гётерген* буса, Мен де, Инсанны Уланы, шолай гётерилме герекмен.

¹⁶ Аллагъ дюньяны олай сюе чи, Оьзюню биргине-бир Уланын огъар берип кьойду. Уланына иман салагъан гъар ким оьлмесин учун, даимлик яшав алсын учун, О шолай этди. ¹⁷ Аллагъ Уланын дюньягъа айыплап дуван этсин деп тююл, Ондан таба дюнья кьутгъарылсын деп йиберди. ¹⁸ Огъар иман салагъангъа айыплап дуван этилмес. Иман салмагъангъа буса дуван этилип де битген, неге тююл о Аллагъны биргине-бир Уланына иман салмагъан. ¹⁹ Олагъа айыплап дуван этилгени де бу саялыдыр: дюньягъа нюр гелген, амма инсанлар нюрден эсе къарангылыкъны артыкъ сюйгенлер, неге тююл олар яман ишлер этген болгъан. ²⁰ Яман иш этеген гъар ким, шо яман ишлери белгили болуп къалмасын учун, нюрню сюймес ва огъар багъып бармас. ²¹ Гъакъ ёлда юрюйген адам буса, ишлери Аллагъ сюеген кюйде этилгени ачыкъ болсун учун, нюрге багъып барар.

Иса ва Ягъия пайхаммар

²² Мундан сонг Иса якъчылары да булан Ягъудея топурагъына геле. Олар булан онда туруп, сувгъа чомуп, адамланы Аллагъгъа тапшура. ²³ Ягъия пайхаммар да Салим деген ерни ювугъундагъы Энонда, сувгъа чомуп, адамланы Аллагъгъа тапшура болгъан, неге тююл онда кёп сув болгъан. Шо саялы адамлар онда бара болгъан. ²⁴ Шо Ягъия зиндангъа салынгъынча заман болгъан.

²⁵ Бир керен Ягъияны якъчыларыны бир ягъуди булан дин тазаланыв адатны гъакъында эришивлюгю бола. ²⁶ Ягъияны янына гелип, олар:

— Устаз, Ёрданны бириси ягъында сени булан болгъан ва Оьзюню гъакъында сен айтгъан Адам гъали, сувгъа чомуп, адамланы Аллагъгъа тапшуруп тура. Бары халкъ да Ону янына бара! — дейлер.

²⁷ Ягъия булай дей:

— Инсан янгыз оьзюне Аллагъ тапшургъан затны этип болар. ²⁸ «Мен Месигъ тююлмен, мен янгыз Ондан алда йиберилгенимен», — деп мен айтгъан сёзлеге сиз оьзюгюз шагъатлыкъ этме боласыз. ²⁹ Гелин

* 3:14-15 *Муса дангылда* ... — исрайыл халкъы дангылдагъы заманында йыланлар тигегени саялы, оланы кёплери оьле болгъанлар. Шо заман Аллагъ Мусагъа къурухда йыланни ездэн этилген суратын бегитмекни буюргъан. Оьзлени йылан тикгенлер, шо суратгъа къарагъандокъ, сав болуп къала болгъанлар.

янгыз гиевнюки болар. Гиевню къурдашы буса, ону янында болуп, та-вушуна тынглап, ону сююнчюнден оьзю де сююнер. Муна тап шо кюйде мен де шолай сююнуп тураман. ³⁰ Ону агъамиятлыкъы артмагъа герек, меники буса кемиме герек.

³¹ Оьрден гелген барындан да оьредир. Дюньядан гелген дюньягъа байлавлудур ва дюнья гъакъда сёйлер. Кёклерден гелген буса барындан да оьрдюр. ³² О Оьзю гёргенни ва эшитгенни сёйлей, амма Ону сёзлерин бирев де къабул этмей. ³³ Ону сёзлерин къабул этген шону булан Аллагъны сёзлери гъакъ экенин гертилер. ³⁴ Аллагъ йиберип гелген Аллагъны сёзлерин сёйлер, неге тююл Аллагъ Ругъну Огъар аявсуздан берер. ³⁵ Атасы Уланын сюе, Огъар бары да затны тапшуруп берген. ³⁶ Улангъа иман салагъан даимлик яшавну алар. Амма Улангъа таби болмагъан бир заманда да шону алмас, ону Аллагъны жазасы къаравуллайдыр.

Иса ва Самариялы къатын

4 ¹ Фарисейлер, Иса Ягъияныкинден эсе артыкъ якъчылар да жы-йып, сувгъа чомуп, адамланы Аллагъгъа тапшуруп юрюй деген хабарны эшителер. (² Гъакъыкъатда чы Иса Оьзю тююл, Ону якъчылары, сувгъа чомуп, адамланы Аллагъгъа тапшура болгъанлар.) ³ Иса шо хабар фарисейлеге етишгенни эшитгенде, Ягъудеяны кьуюп, дагъы да Галилеягъа бара. ⁴ Огъар шо ёлунда Самариядан оьтуп гетме тюше. ⁵ Гъасили, О Самарияны Сигъар деген шагъарына геле. Бу шагъар Якъуб оьзюню уланы Юсупгъа берген топуракъны ювугъунда болгъан. ⁶ Онда Якъубну кьуюсу болгъан. Ёлдан къавшалып, Иса кьуюну янында ял алмагъа олтура. Бу тюш вакътилерде бола.

⁷ Самариялы бир къатын мунда сув алмагъа деп геле. Иса огъар:

— Магъа бир ичмеге сув бер, — деп тилей.

⁸ Исаны якъчылары буса ашарлыкъ алмакъ учун шагъаргъа гетген болгъанлар. ⁹ Самариялы къатын Огъар:

— Сен, ягъуди де болуп, мен самариялы къатындан ичмеге сув нечик тилеп боласан? — деп сорай. (Неге тююл де, ягъудилер самариялылар булан къатнашмай болгъанлар.)

¹⁰ — Эгер сен Аллагъны адамлагъа береген савгъатын ва: «Магъа бир ичмеге сув бер», — деп сагъа Ким тилегенни биле эдинг буса, сен оьзюнг де Огъар тилер эдинг, О да сагъа яшав береген сув берер эди, — деп жавап бере Иса огъар.

¹¹ — Бийим! Сени сув алмагъа гъеч бир затынг да ёкъ, кьую да терен. Шолай болгъанда, яшав береген сув Сагъа къайдан гелген? ¹² Бу кьуюну бизге уллу атабыз Якъуб берген. О оьзю, ону уланлары ва тувары-малы мундан сув ичген. Якъубдан да Сен уллумусан дагъы? — дей къатын Огъар.

¹³ — Бу сувдан бир ичген гиши дагы да ичмеге сюежек. ¹⁴ Мен бережек сувдан ким ичсе, бир де сувсамажакъ. Мен огъар бережек сув шо адам учун даимлик яшавгъа багып агагъан бир булакыгъа айланып къалажакъ, — деп жавап бере Иса огъар.

¹⁵ — Бийим! Магъа шолай сувдан бер дагы. Мен дагы сувсамасман. Магъа сув алмагъа дагы мунда гелмеге тарыкъ болмажакъ, — дей къатын Огъар.

¹⁶ — Барып, эрингни де чакъырып, мунда къайтып гел, — дей Иса.

¹⁷ — Мени эрим ёкъ, — деп жавап бере къатын Огъар.

— Эрим ёкъ деп, сен герти айтдын! ¹⁸ Сени беш эринг болгъан. Гъали сен оъю булан яшайгъанынг да сени эринг тююл. Сен шону тюз айтдын, — дей Иса огъар.

¹⁹ — Бийим! Къарайман, Сен пайхаммарсан. ²⁰ Бизин ата-бабаларыбыз Аллагъа бу тавда ибадат этгенлер. Сиз, ягъудилер буса, ибадат этме герекли ер Ерусалимде дейсиз, — дей къатын Огъар.

²¹ Иса огъар булай дей:

— Магъа инан, гъей къатын, олай бир заман гелир, Атабызгъа не бу тавда, не Ерусалимде ибадат этмежексиз. ²² Сиз, самариялылар, кимге ибадат этегенигизни билмейсиз, биз, ягъудилер, буса кимге ибадат этегенибизни билебиз. Къутгъарылыв ягъудилерден геле. ²³ Амма герти ибадат этегенлер Атабызгъа гъакъ юрекден ва гъакъ герти кюйде ибадат этеген заман гелир. Шо заман гелип де тура! Атабыз да Оъюне шолай ибадат этегенлени ахтара! ²⁴ Аллагъ Ругъдур, Огъар ибадат этегенлер де гъакъ юрекден ва гъакъ герти кюйде ибадат этме гереклер.

²⁵ — Месигъ (демек Аллагъны Танглагъаны) гележегин билемен. Гелгенде, О бизге бары да затны англатар, — дей къатын.

²⁶ — Сени булан сёйлейген Мен тап шо Оъюмен, — дей Иса.

²⁷ Шо вакъти Ону якъчылары гелелер. Исаны бир къатын булан сёйлейгенине къарап, олар тамаша болалар. Амма гъеч бири де Огъар: «Сен мундан не сюесен?» яда: «Бу къатын булан неге сёйлей эдинг?» — деп сорамай. ²⁸ Сонг къатын, оъюню сув алагъан акъчалыгъын да къююп, шагъаргъа гете ва адамлагъа:

²⁹ — Мени булан юрююз, мен этип тургъан чакъы бары да затны магъа айтып берген бир Адамны гёерсиз. О Месигъ сама тююлмю экен? — дей. ³⁰ Адамлар, шагъардан чыгып, Исаны янына гелелер.

³¹ Шо вакъти якъчылары Огъар:

— Устаз, ашамагъа олтур! — деп тилейлер.

³² — Мени сиз билмейген азыгъым бар, — дей Иса олагъа.

³³ — Бугъар бирев аш сама гелтирмедими экен? — деп бир-бирине сёйлейлер якъчылары.

³⁴ Иса олагъа булай дей:

— Мени азыгъым Мени Йибергенни сюйгенин кютмекдир ва Ону ишин яшавгъа чыгъармакъдыр. ³⁵ Сиз: «Ашлыкълар бишмеге гъали де дёрт ай бар», — демедигизми? Сизге айтаман: авлакъларгъа гёзлеригизни ачып къарагъыз, ашлыкълар саргъайып тура, оланы ормагъа заманы да етишген! ³⁶ Орагъан адам загъмат гъагъын алыр ва даимлик яшав учун ашлыкъларны жыягъандай, адамланы жыяр. Шолалыкъда, чачагъан да, орагъан да бирче сююнюп къалажакълар. ³⁷ «Бири чачар, башгъасы олар» деген айтыв бу гезик гъакъдыр. ³⁸ Мен сизин оъююзню къыйыныгъыз тёюлмеген ашлыкъларны къайтармагъа йиберемен. Башгълар загъмат тёкгенлер, сиз буса оланы загъматыны натижасындан пайдаланасыз.

³⁹ «Оъюзюм этип тургъан чакъы бары да ишлени магъа айтып берди», — деп шагъатлыкъ этген къатынны сёзлерине гёре, бу шагъарда самариялылары бир кёплери Исагъа иман салалар. ⁴⁰ Самариялылар Исаны янына гелген заманда, Огъар оъзлерде къалсын деп тилейлер. Иса да онда эки гюн къала. ⁴¹ Иса самариялылар булан сёйлеген сонг, оланы дагы да бир хыйлылары иман салалар. ⁴² О къатынгъа буса олар:

— Бизин иман салмагъыбыз янгыз сени сёзлеринге гёре тююл. Биз оъююз Ону сёзлерин эшитдик ва О гертиден де дюньяны Къутгъарывчусу экенни билдик, — дейлер.

Гъаким адамны уланыны сав болуу

⁴³ Эки гюнден сонг Иса ондан Галилеягъа бара. ⁴⁴ Иса Оъю бир пайхаммарны да оъюзюм элинде абуру болмагъан деп айтгъан. ⁴⁵ Галилеягъа гелгенде буса, галилеялылар Ону яхшы къаршылайлар. Неге тююл де, Ерусалимде байрамны заманында олар да болалар ва О этген бары да аламатланы гёрелер.

⁴⁶ Гъали буса Иса Галилеяны Кана деген юртуна бирдагы керен геле. Мунда О сувну чагыргъа айландыргъан болгъан. Мунда бир пачаны къуллукъчусу болгъан. Ону уланы Капернагъумда авруп ята болгъан. ⁴⁷ Исаны Ягъудеядан Галилеягъа гелгенин эшитип, бу адам Ону янына бара. Капернагъумгъа гелип, оъюзюм авруп оле турагъан уланын сав этсин деп, Огъар ялбара.

⁴⁸ Шо заман Иса огъар:

— Аламатлар ва мужизатлар гёрмей туруп, сизин биригиз де иман салмажакъсыз, — дей.

⁴⁹ Пачаны къуллукъчусу Огъар:

— Бийим, мени уланым олюп къалгъынча гел! — деп тилей.

⁵⁰ Уъюнге къайт, сени уланынг яшажакъ, — дей Иса огъар.

Иса айтгъан сёзлеге инанып, бу адам гете. ⁵¹ Ёлда къуллары къаршылап, огъар:

— Уланынг сав болду, — деп билдирелер.

⁵² О кьуллаарына уланы не заман кьолайлашма башлагъанын сорай. Олар:

— Тюнегюн тюшде сагъат бирге таба ону иссилиги тюшдю, — дейлер.

⁵³ Атасы шо заман Иса оьзюне: «Уланынг яшажакъ», — деп айтгъан вакъти экенни англай. Оьзю де, ону бютюн агълюсю де Исагъа иман салалар. ⁵⁴ Бу Исаны Ягъудеядан Галилеягъа кьайтгъандан сонг гьрсетген экинчи аламаты болгъан.

Иса гъавузда бир аврувну сав эте

5 ¹ Шондан сонг ягъудилени байрамы бола. Иса Ерусалимге бара. ² Ерусалимде Кьойлар кьапусу деген ерни янында айланасы булан беш гьетерме ерлешген бир гъавуз бола. Шо гъавузгъа ягъудилени тилинде Байтгъасда деп айтыла болгъан. ³ Шо гьетермелени тюплеринде кьеп аврувлулар — сокъурлар, акъсакълар, буту-кьолу кьуруп тербенип болмайгъанлар — ята болгъанлар. [⁴]* ⁵ Мунда отуз сегиз йылдан берли авруйгъан бир адам болгъан. ⁶ О адамны гьорюп, о кьеп заман ятагъанны билгенде, Иса огъар:

— Сав болма сюемисен? — деп сорай.

⁷ — Бийим, сув чалкъынагъан заманда гъавузгъа гийирмеге мени биревюм де ёкъ. Мен гелгенде буса, менден алдын башгъасы гирип табула, — деп жавап бере аврув Огъар.

⁸ — Туруп, ятивунгну да алып, юрюп йибер, — дей Иса огъар.

⁹ О адам, шоссакъат сав болуп, ятивун да алып гете. Бу иш сонгугюн** бола. ¹⁰ Шогъар гьере ягъудилени башчылары аврувундан сав болгъан бу адамгъа:

— Бугюн сонгугюн, тьшегингни де кьолунга алып юрюмеге ярамай! — дейлер.

¹¹ О адам буса олагъа булай жавап бере:

— Мени сав этген Адам магъа: «Тьшегингни де алып бар», — деп айтды.

¹² — Сагъа: «Тьшегингни де алып бар», — деп айтгъан Адам кимдир? — деп сорайлар огъар.

* ^{5:4} Бир-бир грекче кьольязывларда «Раббибиз йиберген малайик, заман-заман гъавузгъа гелип, ондагъы сувну чалкъындырып гете. Шо заман сувгъа ким башлап гирсе, не аврувдан авруй буса да, о сав болуп кьала» деген аят да ёлугъа.

** ^{5:9} Сонгугюн — ягъудилерде сыйлы саналагъан гюн. Мусаны Къануна гьере, шо гюн Аллагъгъа ибадат этмекден оьзге ишни кютмек гери урула болгъан. Сьзлюкге де кьара.

¹³ Сав болгъан адам Ону ким экенин билмей болгъан. Иса да шо ерде жыйылгъан халкъны арасына гирип яшынып кьала. ¹⁴ Сонг о адамгъа ибадатханада кьаршылашып, Иса огъар:

— Муна, сен сав болдунг. Вьере, дагъы гюнагъ иш этме, ёгъесе сагъа дагъы да яманы болур, — дей.

¹⁵ Бу адам барып, оьзюн сав этген Иса болгъанын ягъудилени башчыларына билдире. ¹⁶ Ягъудилени башчылары буса Исаны гьызарламагъа башлайлар, неге тюгюл бу ишлени барын да О сонгугюн этген болгъан. ¹⁷ Амма Иса олагъа:

— Мени Атам даим ишлей, Мен де ишлеймен, — деп жавап бере.

¹⁸ Ягъудилени башчылары Ону оьлтюрмеге онгайлыкъны излеп айланалар. Неге тюгюл де, О янгыз сонгугюнню адатларын бузуп кьоймай, Аллагъгъа Оьзюню Атасы деп де айта болгъан. Шотайлыкъда, Оьзюн Аллагъгъа тенг эте болгъан. ¹⁹ Иса олагъа булай жавап бере:

— Гертисин сьйлеймен сизге: Мен, Уланы, Оьзюмден бир зат да этмеге болмайман. Мен Атам этегенде гьрген затымны этемен. Атасы не эте буса, Уланы да шону эте. ²⁰ Атасы Уланын сюе. Оьзю этеген бары да затларын да Огъар гьрсете. Атасы Огъар булардан да уллуларын гьрсетежек. Шо заман сиз тамаша болажакъсыз. ²¹ Атасы, оьлюлени тирилтип, олагъа яшав берегенде йимик, Уланы да, сьйген адамын тирилтип, яшав бере. ²²⁻²³ Атасы гьеч биревге дуван гесмей. Барысы да Атасына гьюрмет этегенде йимик, Уланына да гьюрмет этсин учун, дуван гесмекни О Оьзюню Уланына тапшургъан. Огъар гьюрмет этмейген Ону йиберген Атасына да гьюрмет этмес.

²⁴ Гертисин сьйлеймен сизге: Мени сьзюмню кьабул этип, Мени Йибергенге иман салгъангъа даимлик яшав болар ва о Аллагъны жазасын гьрмес, о оьлюмню ёлундан тайып, даимлик яшавну ёлуна тюшер.

²⁵ Гертисин сьйлеймен сизге: оьлгенлер Мени, Аллагъны Уланыны, сесин эшитеген заман гелир ва гелип де тура. Мени эшитгенлер яшап кьалажакълар. ²⁶ Яшав Атамдан Оьзюмден амалгъа геле. Тап шо кюйде Атам яшав Менден Оьзюмден де амалгъа гелеген кюйню этди. ²⁷ Атам Магъа дуван этмеге ихтияр берди, неге тюгюл Мен, Ону Уланы, Инсанны Уланы да дюрмен. ²⁸ Бары да оьлгенлер Аллагъны Уланыны сесин эшитеген бир заман гелир. Бугъар тамаша болмагъыз. ²⁹ Олар тирилежеклер. Яхшылыкъ этгенлер, тирилип, даимлик яшав алажакълар. Яманлыкъ этгенлер буса, тирилип, Аллагъны жазасын алажакълар.

³⁰ Мен Оьзюмден бир зат да этип болмайман. Эшитгеним йимик дуван этемен. Мени дуваным да адилли дувандыр. Неге тюгюл де, Мен Оьзюм сьйгенни тюгюл, янгыз Мени йиберген Атамны сьйгенин кютмеге кьарайман.

Исаны гъакъында шагъатлыкъ этип

³¹ — Эгер Мен Обзюмню гъакъымдан Обзюм шагъатлыкъ этип айтсам, Мени сёзлеримни гючю болмас. ³² Мени гъакъымдан айтагъан дагъы да башгъа бирев бар. Мени гъакъымдан Атам гъакъ затны айтагъанны билемен.

³³ Сиз Ягъияны янына адамлар йиберген эдигиз. О Мени гъакъымда гъакъ герти затны сёйледиди. ³⁴ Мен инсанны шагъатлыкъына аркъа таямайман. Буланы сиз къутгъарылсын деп айтаман. ³⁵ Ягъия янагъан ва ярыкъ береген бир чыракъ йимик эди. Сиз бир вакъти ону ярыгъын уллу сююнч булан къабул этдигиз.

³⁶ Амма Мени шагъатлыкъым Ягъияныкинден артыкъ. Кютмек учун Атам тапшургъан ишлер, Мен кютюп турагъан ишлер Мени Атам йибергенине шагъатлыкъ этедир! ³⁷ Мени йиберген Атам Мени учун Обзю де шагъатлыкъ этедир! Амма сиз бир заманда да не Ону сесин эшитмегенсиз, не Ону келпетин гёрмегенсиз. ³⁸ Ону каламын юреклеригизде сакъламайсыз, неге туюл О йиберип гелген Гишиге инанмайсыз. ³⁹ Сиз Сыйлы Язывланы уйренесиз, неге туюл Олардан таба даимлик яшавгъа ёл табарбыз деп ойлашасыз. Амма Олар да Мени гъакъымдан шагъатлыкъ эте! ⁴⁰ Амма сиз даимлик яшав алмакъ учун, Мени яныма гелмеге суймейсиз.

⁴¹ Мени инсанлар этеген макътавгъа къарагъан ерим ёкъ. ⁴² Амма Мен сизин яхшы таныйман: сизин ичигизде Аллагъгъа бакъгъан сююв ёкъ! ⁴³ Мен сизге Атамны атындан гелгенмен, сиз буса Мени къабул этмейсиз. Амма обзюню атындан башгъа бириси гелсе, сиз ону къабул этежексиз. ⁴⁴ Сиз бир-биригизден макътавлар къабул этесиз, амма Бир болгъан Аллагъдан макътавлар къазанмакъ учун чалышмайсыз! Сиз нечик инанып боласыз дагъы?

⁴⁵ Атамны алдында Мен сизин айыплар деп ойлашмагъыз. Сизин айыплажакъ сиз обзюне умут байлагъан Мусадыр! ⁴⁶ Эгер сиз Мусагъа инана эдигиз буса, Магъа да инанажакъ эдигиз. Неге туюл де, о Мени гъакъымдан язгъан. ⁴⁷ Амма о язгъанлагъа да инанмагъан сонг, Мени сёзлериме сиз нечик инанажакъсыз?

Иса беш минг адамны тойдура

6 ¹ Шондан сонг Иса Галилея кёлню (огъар башгъача Тиберия кёл деп де айтыла болгъан) янына бара. ² Ону арты булан онда кёп халкъ да бара. Неге туюл де, олар аврувлуланы сав этип, Иса этеген аламатланы гёрелер. ³ Тавгъа чыгып, Иса онда якъчылары булан олтура. ⁴ Ягъуди Пасха байрам ювукълашып геле болгъан. ⁵ Гёз къаратып, Иса янына кёп адамлар гелегенин гёргенде, Филиппе:

— Оланы тойдурмакъ учун, экмекни къайдан сатып алайыкъ? — деп сорай.

⁶ Бу сёзню Иса ону сынап къарамакъ учун айта. Не этежегин чи Обзю биле. ⁷ Филип Огъар:

— Оланы гъарисине гиччи гесек сама туюшюн учун, эки юз гююш акъчагъа алгъан экмек де таманлыкъ этмес, — деп жавап бере.

⁸ Якъчыларындан бири болгъан Андрей — Петерни иниси Огъар:

⁹ — Мунда бир яшны беш экмеги де, эки балыгъы да бар. Булай кёп халкъгъа ондан не болсун? — дей.

¹⁰ — Адамланы ерде олтуртутуыз, — дей Иса.

Шо ерде кёп от болгъан. Адамлар да олтура. Къатынгишилени де, яшланы да гысапгъа алмайлы, олар беш мингге ювукъ адам болгъан.

¹¹ О заман экмеклени алып, шюкюр дуа этгенден сонг, Иса олтургъанлагъа пайлай. Шо кюйде балыкъланы да пайлай, гъар кимге суйген чакъыны бере. ¹² Адамлар ашап тойгъандан сонг, Иса якъчыларына:

— Гъеч зат зая болмасын учун, къалгъан гесеклени жыйыгъыз, — дей.

¹³ Адамлар ашагъан сонг, беш экмекден къалгъан гесеклени жыйгъанда, олардан он эки четен тола. ¹⁴ Иса этген бу аламатны гёргенде, адамлар: «Бу Адам дюньягъа гелме герекли герти Пайхаммар!» — деп сёйлемеге башлайлар. ¹⁵ Адамлар артындан гелип, Обзюню гюч булан пача этмеге сюегенин билгенде, Иса янгыз дагъы да къайтып тавгъа чыгъа.

Иса сувну устьюнден юрюй

¹⁶ Ахшам болгъанда, Исаны якъчылары кёлге баралар. ¹⁷ Бир къайыкъгъа да минип, кёлню бириси ягъына, Капернагъум деген юртгъа баралар. Къарангы бола. Иса буса оланы янына къайтып битмей болгъан. ¹⁸ Гючлю ел чыгъа, кёл гъалеклене. ¹⁹ Беш-алты чакъырым аректе юзгенден сонг, олар Исаны кёлню устью булан къайыкъгъа ювукълашып юрюп гелегенин гёрелер. Шондан бек къоркъалар. ²⁰ О буса олагъа булай дей:

— Менмен! Къоркъмагъыз!

²¹ Якъчылары Ону къайыкъгъа миндирмеге сюелер, къайыкъ да шосагъат барагъан ягъасына етише. ²² Артындагъы гюн кёлню бириси ягъасында токътагъан халкъ шо ерде Исаны якъчылары минген бир къайыкъдан башгъасы болмагъанны гёре. Иса якъчылары булан бирче шо къайыкъгъа минмегенин ва олар янгыз юзюп чыкыгъанны биле.

²³ Шонда Раббиз шюкюр дуа этгенден сонг, халкъ экмек ашагъан ерни ювугъуна Тибериядан башгъа къайыкълар да геле. ²⁴ Халкъ онда Исаны ва Ону якъчыларыны ёгъун гёрген заманда, къайыкълар да минип, Капернагъумгъа Ону излемеге бара.

Яшав береген азыкъ

²⁵ Исаны кёлню бириси ягъында табып, Огъар:

— Устаз, Сен мунда не заман гелдинг? — деп сорайлар.

²⁶ — Гертисин сёйлеймен сизге: сиз Мени этген аламатларым учун тюгюл, экемек ашап тойгъаныгъыз учун излейсиз! ²⁷ Бу дюньяны азыгъын тюгюл, даимлик яшав береген азыкъны гъайын этигиз. Шо яшавну сизге Мен, Инсанны Уланы, бережекмен, неге тюгюл Атабыз Аллагъ Магъа разилигини белгисин салды, — деп жавап бере Иса олагъа.

²⁸ — Этеген ишлерибизден Аллагъ рази къалсын учун, биз не этме герекбиз? — деп сорайлар.

²⁹ — Аллагъ сюеген иш О йиберген Адамгъа сизин иман салмакълыгъыгъыздыр, — деп жавап бере Иса.

³⁰ Олар Исагъа булай дейлер:

— Гёрюп, Сагъа иман салсын учун, Сен бизге не аламат гёрсетмеге боласан? Не иш этежексен? ³¹ Бизин ата-бабаларыбыз дангылда кёкден тюшген манна* деген азыкъны ашап тургъанлар. Сыйлы Язывларда язылгъаны йимик, «Ашамакъ учун, О олагъа кёкден азыкъ берген».

³² Иса олагъа булай дей:

— Гертисин сёйлеймен сизге: кёкден сизге азыкъны Муса бермеген, сизге кёкден гerti азыкъны береген Мени Атамдыр. ³³ Кёкден гелген ва бу дюньягъа яшав гелтиреген Ким буса, О Аллагъ берген азыкъдыр.

³⁴ — Я Рабби, энниден сонг да даим бизге шолай азыкъны берип тур! — дей олар Огъар.

³⁵ Иса да олагъа булай дей:

— Яшав гелтиреген азыкъ Менмен. Мени яныма гелген бир заманда да ач болмас. Магъа иман салгъан бир заманда да сувсамас. ³⁶ Амма Мен сизге алда да айтдым: сиз Мени гёрдюгюз, амма иман салмадыгъыз! ³⁷ Оьзлени Атам Магъа тапшургъан адамлар бары да Мени яныма гележеклер. Мени яныма гелгенлени де Мен бир заманда да гери урмасман. ³⁸ Неге тюгюл де, Мен кёклерден Оьзюм сюйгенни этмек учун тюгюл, Мени йиберген Атам сюйгенни этмек учун гелгенмен. ³⁹ Мени Йибергенни сюегени шудур: Оьзю Магъа тапшургъанланы гъеч бириси де тас болмасын, Мен къыяматгюн оланы барысын да тирилтежекмен. ⁴⁰ Атамны сюегени — Уланын гёрюп, Огъар иман салагъан гъар ким даимлик яшавну алмакъдыр. Шо заман къыяматгюн Мен оланы тирилтежекмен.

⁴¹ «Мен кёкден гелген азыкъман», — дегени саялы, ягъудилер Огъар разисизлигин билдирмеге башлайлар.

* 6:31 *Манна* — Мусаны башчылыгъы булан дангылда айланагъан исрайыллылагъа Аллагъ йиберген азыкъ, рызкъы.

⁴² — Атасын ва анасын биз таныйгъан Юсупну уланы Иса тюгюлмю Бу? «Мен кёкден гелгенмен», — деп гъали О нечик айтма бола? — деп сорайлар.

⁴³ Иса олагъа булай жавап бере:

— Хонтурланмагъыз. ⁴⁴ Мени йиберген Атам къуршамай туруп, Мени яныма бирев де гелмеге болмас. Мени яныма гелгенни Мен къыяматгюн тирилтежекмен. ⁴⁵ Пайхаммарланы китапларыны биринде язылгъан кюйде, «Оланы барын да Аллагъ уйретежек». Атама тынглап, Ондан уйренген гъар ким Мени яныма гележек. ⁴⁶ Булай демек Атаны инсан гёрген демек тюгюл. Аллагъ йиберип гелген Менден башгъа Ону бирев де гёрмеди. Атамны янгыз Мен гёрдюм. ⁴⁷ Гертисин сёйлеймен сизге: Магъа иман салагъанны даимлик яшаву бола. ⁴⁸ Яшав береген азыкъ Менмен. ⁴⁹ Сизин ата-бабаларыгъыз дангылда манна ашагъан, амма оылгенлер. ⁵⁰ Кёкден гелген азыкъ буса олай тюгюл: ону ашагъанлар бир заманда да оылмежеклер. ⁵¹ Кёкден гелген яшав береген азыкъ Менмен. Ону ким ашаса да, даим яшап къалажакъ. Дюньядагъылар даимлик яшав алсын учун, Мен бережек азыкъ Мени къаркъарамдыр.

⁵² Шо заман ягъудилер:

— Бу Адам бизге ашамагъа Оьзюню этин нечик бере? — деп, бир-бири булан эришмеге башлай.

⁵³ Иса да олагъа булай дей:

— Гертисин сёйлеймен сизге: эгер сиз Инсанны Уланыны къаркъарасын ашап, къанын ичмесеги, сизде яшав болмажакъ. ⁵⁴ Мени къаркъарамны ашап, къанымны ичегенни даимлик яшаву болур. Къыяматгюн Мен ону тирилтермен. ⁵⁵ Мени къаркъарам — гerti азыкъ, Мени къаным да — гerti ичеген зат. ⁵⁶ Мени къаркъарамны ашап, къанымны ичеген Мени булан бирликде болур, Мен буса ону булан бирликде болурман. ⁵⁷ Яшав береген Атам Мени йибергени йимик ва Мен Атам себепли болуп яшайгъаным йимик, къаркъарамны ашайгъанлар да Мен себепли болуп яшап къалажакълар. ⁵⁸ Кёкден гелген азыкъ муна шолайдыр. О сизин ата-бабаларыгъыз ашагъаны йимик тюгюл. Ата-бабаларыгъыз шо азыкъны ашагъан сонг да оылген буса, бу азыкъны ашайгъанлар даим яшап къалажакълар.

⁵⁹ Иса бу сёзлени Капернагъумда синагогда айта.

Якъчыларыны бир хыйлылары Иса булан бармай

⁶⁰ Ону якъчыларыны бир хыйлылары муну эшитгенде:

— Булай уйретивню къабул этмеге къыйын. Ону ким къабул этмеге бола? — деп сёйлейлер.

⁶¹ Бу сёзлеге якъчылары хонтурлангъанын анлагъан Иса олагъа:

– Бу Мени сёзлерим сизин уьркдюреми? ⁶²Шолай болгъанда, Мени, Инсанны Уланын, Оьзю алда болгъан ерине кьайтып гётерилегенин гёрсегиз, нечик болур? ⁶³Яшав гелтиреген янгыз Ругьдур, мунда инсанны гючю ёкъдур. Мен сизге сёйлеген сёзлерде яшав гелтиреген Ругь бардыр. ⁶⁴Амма сизин арагъызда инанмайгъанлар да бар, – дей.

Ким инанмайгъанны ва Оьзюне ким хыянатлыкъ этежекни Иса башынданокъ билген. ⁶⁵Сонг Иса:

– Мен буланы сизге айтгъаным, Атам йибермей туруп, гьеч бирев де Мени яныма гелме болмайгъаны саялыдыр, – дей.

⁶⁶Шо замандан сонг Исаны якъчыларыны бир кёплери Ону кьоялар ва дагъы Ону булан бармайлар.

⁶⁷Шо заман Иса он эки де якъчысына:

– Сиз де сама гетмеге суймеймисиз? – деп сорай.

⁶⁸– Я Рабби! Биз кимни янына барайыкъ? Даимлик яшав береген сёзлер Сеникидир. ⁶⁹Сен Аллагъны Сыйлысы экенингни де биз гъали билебиз. Сагъа иман да салабыз, – деп жавап бере Петер Огъар.

⁷⁰– Сизин, он эки де якъчымны, сайлагъан Мен тюгюлменми? Амма арагъыздан биригиз иблис болуп чыгъажакъ, – дей Иса олагъа.

⁷¹Муну О Симон Искаретни уланы Ягъуданы гъакъында айтгъан. Неге тюгюл де, он эки якъчысыны бири буса да, Ягъуда Исагъа хыянатлыкъ этежек.

Иса ягъудилени Чатырлар байрамында

7 ¹Сонг Иса Галилеяда айланмагъа башлай. О Ягъудеяда айланмагъа суймей, неге тюгюл ягъудилер Ону оьлтюрмеге хыял эте болгъан.

²Ягъудилени Чатырлар байрамы* ювукълашып геле. ³Инилери Огъар:

– Мундан гетип, Ягъудеягъа бар! Сен этеген ишлени якъчыларын да гёрсюнлер. ⁴Оьзю белгили болма сюеген адам этеген ишлерин яшыртгынлыкъда сакъламас. Бу ишлени Сен эте болгъан сонг, Оьзюнгню дюньягъа да ачыкъ эт! – дей. ⁵Гъатта инилери де Огъар иман салып битмей болгъанлар.

⁶– Мени заманым гъали де етишип битмеген, сизге буса гъар не заман да кьыйыша. ⁷Сизин дюнья гёрюп ярамайгъан болмас. Мени буса дюнья гюнагъ ишлер этегенине шагъатлыкъ этегеним саялы гёрюп ярамай. ⁸Сиз байрамгъа оьзюгюз барыгъыз, Мен буса бу байрамгъа бармайман. Мени заманым гъали де етишип битмеген, – дей Иса олагъа.

⁹Булай да айтып, Иса Галилеяда къала. ¹⁰Инилери байрамгъа гетгенде, Иса да онда бара, тек ачыкъ-ачыкъдан тюгюл, яшыртгынлай бара.

* 7:2 Ягъудилени Чатырлар байрамы – ягъудилени гюзде тюшюмню къайтарагъанда, чатырларда оьтгерген байрамы.

¹¹Ягъудилени башчылары Ону байрамда излеп айланалар. «Къайдадыр шо Адам?» – деп ахтарып-сорап туралар олар. ¹²Халкъны арасында Ону гъакъында хыйлы эришивлюклер де юрюле. «О яхшы Адам», – дей бирлери. «Тюгюл, О халкъны алдата», – дей башгъалары. ¹³Амма ягъудилени башчыларындан кьоркъуп, Ону гъакъында бирев де ачыкъдан сёйлемей.

¹⁴Байрам орталашып турагъанда, ибадатханагъа барып, Иса онда халкъгъа Аллагъны каламын англагъа башлай.

¹⁵– Бу Адам о затлар булан бир де машгъул болмагъан чы. Мунча затны къайдан биле? – деп тамашалыкъ эте ягъудилер.

¹⁶Иса олагъа булай жавап бере:

– Мен уьйретеген затлар Менден тюгюл, Мени Йибергенден геле.

¹⁷Эгер бирев Аллагъ сюеген затны этмеге суйсе, Мен уьйретеген затлар Аллагъдан гелгенми, ёгъесе олар Менден Оьзюмденми – шону билежек. ¹⁸Оьзюнден сёйлейген оьзюне макътавлукъ ахтарыр. Оьзюн Йибергенге макътав гелтирмеге сюеген гъакъ юрекден айланыр. Ону юрегинде ялгъан ёкъдур. ¹⁹Сизге Къанунну Муса бермедими? Амма сизин гьеч биригиз де Къанунну кютмейсиз! Мени не учун оьлтюрмеге сюесиз?

²⁰– Сен жинлисен. Сени оьлтюрмеге сюеген кимдир? – деп сорай халкъ.

²¹Иса олагъа булай жавап бере:

– Мен бир алаамат иш гёрсетдим, сиз буса барыгъыз да тамаша болдугъуз. ²²Муса сизге уланларыгъызны сюннет этмекни буюргъан. (Тек сюннет этмек Мусадан тюгюл, ата-бабаларыбыздан.) Сиз буса яшланы бир-бирде сонгугюнлер де сюннет этесиз. ²³Мусаны буйругъун бузмайбыз деп, сонгугюнлер де яшланы сюннетлейген болгъан сонг, сонгугюн Мен адамны кьаркъарасын сав этген деп, сиз Магъа не учун къазапланасыз? ²⁴Тыш гёрюнюшюне къарап, дуван этмегиз, дуваныгъыз адилли болсун!

²⁵Бу заман ерусалимдилерден бирлери:

– Башчылар оьлтюрмек учун ахтарып айланагъан Адам Бу сама тюгюлму? ²⁶Къарагъыз чы, адамлар булан О ачыкъдан сёйлей, Огъар буса бирев де бир зат да айтмай. Балики, Ону Месигъ экенин башчылар гертиден де билгендир? ²⁷Амма биз Бу Адам къайдан экенин билебиз. Месигъ гелгенде буса, О къайдан гелгенни бирев де билмей къалажакъ, – деп сёйлемеге башлайлар.

²⁸Ибадатханада Аллагъны каламын англатагъанда, Иса кычырып булай дей:

– Сиз Мени таныймысыз дагъы? Мен къайдан экенимни де билемисиз? Буса да Мен Оьзюмден гелмегенмен. Мени йиберген Атама

инанмагъа ярай. Сиз Ону танымасыз, ²⁹амма Мен буса Ону таныйман. Мен Ону ягъындан гелгенмен, Мени йиберген де О.

³⁰Бу заман олар Ону тутмагъа къарайлар. Амма Огъар бирев де тийип болмай, неге тюгюл гъали де Ону белгиленген болжалы етишип битмеген болгъан. ³¹Халкъны бир кѣп яны, Огъар иман салып: «Месигъ гелгенде, бизге Бу Адам гѣрсетгенинден артыкъ аламатлар гѣрсе-тежекми?» — деп сѣйлейлер.

³²Халкъ Исаны гъакъында сѣйлейген затланы фарисейлер эшителер. Исаны тутмакъ учун, баш дин къуллукъчулар булан фарисейлер ибадатхананы къаравуллары йиберелер. ³³Иса буса олагъа булай дей:

— Гъали де бираз заман Мен сизин булан туражакъман, сонг Мени Йибергенни янына гетежекмен. ³⁴Сиз Мени ахтаражакъсыз, амма тапмажакъсыз, неге тюгюл Мен бар ерге сиз гелмеге болмажакъсыз.

³⁵Шо заман ягъудилер оъз арасында:

— Биз табып болмагъан ерге О къайда бара экен? Балики, О грек шагъарларда яшайгъан ягъудилени янына барып, грекlege Аллагъны каламын англатма сюедир? ³⁶«Сиз Мени ахтаражакъсыз, амма тапмажакъсыз, неге тюгюл Мен бар ерге сиз гелмеге болмажакъсыз», — дейген сѣзлер нени англата? — деп сѣйлейлер.

³⁷Байрамны ахырынчы, инг аслу гюнюнде Иса, туруп, кычырып булай дей:

— Эгер ким сувсагъан буса, яныма гелип ичсин! ³⁸Сыйлы Язывларда язылгъан кюйде, «Магъа иман салагъан гъар кимни ичинден яшав берген сувну булакълары агъажакъ».

³⁹Бу сѣзлени Иса Оъзюне иман салагъанлагъа гележек Аллагъны Ругъуну гъакъында айта. О заман адамлагъа Аллагъны Ругъу берилмеген болгъан, Иса да Аллагъны макътавлугъуна гѣтерилип битмеген болгъан.

⁴⁰Халкъны ичинден бирлери бу сѣзлени эшитгенде:

— Бу Адам — гертиден де пайхаммар, — дейлер.

⁴¹— Бу Адам — Месигъ, — дейлер башгъалары.

— Болмас! Месигъ Галилеядан гелме герекми дагъы? ⁴²Сыйлы Язывларда Месигъ Давутну наслусундан, Давут яшагъан Байтлагъам шагъарда туважакъ деп язылмагъанмы дагъы? — деп сораилар бирлери.

⁴³Шолайлыкъда, халкъны арасында Ону гъакъында эришивлюклер тувулуна. ⁴⁴Олардан бирлери Исаны тутмагъа да сюелер, амма Огъар бирев де къол узатып болмай.

⁴⁵Шо заман ибадатхананы къаравуллары баш дин къуллукъчуланы ва фарисейлени янына къайталар. Къаравулагъа:

— Неге Ону тутуп алып гелмедигиз? — деп сораилар.

⁴⁶— Бу Адам йимик сѣйлейген гиши бир заманда да болмагъандыр, — деп жавап берелер къаравуллар.

⁴⁷— О сизин де сама алдатмадымы? ⁴⁸Башчылардан яда фарисейлерден бирев сама да Огъар иман салдымы? ⁴⁹Къанундан англаву ёкъ саялы, бу къара халкъгъа налат болгъан, — дей фарисейлер олагъа.

⁵⁰Амма фарисейлени арасындан алда Исаны янына гелген Никодим олагъа:

⁵¹— Бизин Къанунубузгъа гѣре, бир башлап адамгъа тынгламай туруп ва о не этгенни билмей туруп, дуван этеми дагъы? — дей.

⁵²— Сен де Галилеядан сама тюгюлмюсен? Бир башлап Сыйлы Язывланы уйрен, Галилеядан бир де пайхаммар чыкъмагъанны оъзюнг гѣюрсен, — деп жавап берелер огъар.

⁵³Сонг оланы гъариси уйлерине къайта.

Зина этген къатын

8 ¹Иса буса Зайтун тавгъа бара. ²Эрген тез О ибадатханагъа дагъы да геле ва бары да халкъ Ону янына жыйыла. Иса олтуруп олагъа Аллагъны каламын англатмагъа башлай. ³Дин алиmlер ва фарисейлер, Ону янына зина эте туруп тутулгъан бир къатынны гелтирип, ону бары да халкъны алдына чыгъаралар. ⁴Исагъа булай дей:

— Устаз, бу къатын зина эте туруп табулгъан. ⁵Муса оъзюню Къанунда бизге булайланы таш урушгъа тутмагъа буюргъан. Бугъар Сен не дерсен?

⁶Олар шону Исаны сынап къарамакъ учун ва берген жавабын Огъар Оъзюне къаршы къолламагъа онгайлыкъ тапмакъ учун сораилар. Иса буса энкейип бармагъы булан ерде язывлар эте. ⁷Огъар дагъы да къайтарып сорагъанда, О эретуруп йиберип:

— Кимни гюнагъы ёкъ буса, шо адам о къатынгъа башлап таш атсын! — дей.

⁸О дагъы да энкейип, бармагъы булан ерде язывлар этмеге башлай. ⁹Шону эшитгенде, къартлардан башлап барысы да бирини артындан бири чыгып гетмеге башлай. Иса Оъзюню алдында орталыкъда токътагъан шо баягъы къатын булан янгыз къала. ¹⁰Иса туруп огъар:

— Гъей къатын, булар бары да къайда? Сени бирев де гюнагъламадымы? — деп сорай.

¹¹— Гъеч бирев де, Бийим, — дей къатын.

— Мен де сени гюнагъламайман. Бар, дагъы гюнагъ иш этмессен, — дей Иса огъар*.

* 8:11 Бир-бир грекче къольязывларда 7-нчи бѣлюкню 53-нчю аятындан башлап 8-нчи бѣлюкню 11-нчи аятына ерлиги гесек (7:53 — 8:11) ѣлукъмай.

Иса дюнъягъа нюр тѣге

¹² Сонг Иса халкъ булан дагъы да сѣйлей. О:

— Мен бу дюнъягъа нюр тѣгемен. Мени артым булан юрюген къарангылыкъда къалмас, яшав береген нюр даим ону булан болур, — дей.

¹³ О заман фарисейлер Огъар:

— Сен Озюнг Озюнге шагъатлыкъ этесен. Сени шагъатлыкъынг гъакъ тююл, — дейлер.

¹⁴ Иса олагъа булай жавап бере:

— Мен Озюм учун шагъатлыкъ этсем де, Мени шагъатлыкъым гъакъдыр, неге десегиз, Мен къайдан гелгенимни де, къайда барагъанымны да билемен. Сиз буса Мени къайдан гелгенимни де, къайда барагъанымны да билмейсиз. ¹⁵ Сиз инсанны гѣзюнден къарап дуван этесиз. Мен буса биревге де дуван этмеймен. ¹⁶ Эгер Мен дуван этсем де, Мени дуваным гъакъ, неге тююл бу дуванымда Мен янгыз тююлмен, Мени булан Мени йиберген Атам да бар. ¹⁷ Эгер эки адам бир затны токъташдыра буса, оланы шагъатлыкъы гъакъ гертидир деп язылгъан сизин Къанунугъа да. ¹⁸ Мен Озюмню гъакъымда Озюм шагъатлыкъ этемен, Мени йиберген Атам да Мени гъакъымда шагъатлыкъ эте.

¹⁹ О заман Огъар:

— Сени Атанг къайдадыр? — деп сораилар.

— Сиз не Мени, не Атамны танымасыз. Сиз Мени таный болгъан эдигиз буса, Атамны да таныр эдигиз, — деп жавап бере Иса.

²⁰ Бу сѣзлени Иса ибадатханада Аллагъны каламын англатагъанда, хазна сандыкъны кырыйында сѣйлей. Ону бирев де тутмай, неге тююл Ону заманы гелип битмеген болгъан. ²¹ Иса дагъы да олагъа булай дей:

— Мен сизин кююп гетемен, сиз буса Мени ахтаражакъсыз, амма озююгюзню гюнагъларыгъыз булан олюп гетежексиз. Мен барагъан ерге сиз гелип болмажакъсыз.

²² Шо заман ягъудилер:

— О Озю Озюм олтюреми экен? «Мен барагъан ерге сиз гелип болмажакъсыз», — деп нени гъакъында айта экен? — деп бир-бирине сораилар.

²³ Иса олагъа булай дей:

— Сиз тюпдеги дюнъядансыз, Мен буса оърденмен. Сиз бу дюнъядансыз, Мен буса бу дюнъядан тююлмен. ²⁴ Шо саялы Мен сизге: «Озююгюзню гюнагъларыгъыз булан олюп гетежексиз!» — деп айтдым. Мен гертиден де Ким экениме инанмасагъыз, сиз барыгъыз да озююгюзню гюнагъларыгъыз булан олюп гетежексиз.

²⁵ — Шолай буса, Сен кимсен дагъы? — деп сораилар Огъар.

Иса булай жавап бере:

— Башдан берли Мен Озюм киммен деп айтгъан бусам, Шоман. ²⁶ Сизин гъакъыгъызда айтмагъа ва сизин айыпламагъа кѣп затларым бар. Мени Йибергенни сѣзлери гъакъ гертидир, Мен де Ондан эшитгенлеримни дюнъягъа билдиремен.

²⁷ Олар Атасыны гъакъында О озлеге не айтгъанны англамайлар.

²⁸ Шо саялы Иса олагъа булай дей:

— Мени, Инсанны Уланын, сиз гѣтергенде, Мен гертиден де Ким экенимни, Мен Озюмден бир зат да этмейгенимни, бу сѣзлени Атам уйретгени йимик сѣйлейгенимни билежексиз. ²⁹ Мени Йиберген даим Мени булан. О Мени янгыз кюймай. Мен даим О ушатагъан ишлени этемен.

³⁰ Иса бу сѣзлени айтагъанда, кѣплер Огъар иман салалар.

«Гъакъ гертилик сизин азат этер»

³¹ Иса Озюне иман салгъан ягъудилеге булай дей:

— Эгер Мени сѣзюме тынглап юрюсегиз, сиз герти якъчыларым боларсыз. ³² Сиз гъакъ гертиликни билерсиз ва гъакъ гертилик сизин азат этер.

³³ — Биз Ибрагъимни наслусунданбыз, бир заманда да биревню де кюулары да болмагъанбыз! «Сиз азат болажакъсыз», — деп Сен нечик сѣйлейсен? — дейлер олар.

³⁴ Иса олагъа булай жавап бере:

— Гертисин сѣйлеймен сизге: гюнагъ иш этеген гъар ким гюнагъны кюлудур. ³⁵ Амма есини ожагъында кюл даимге къалмас, Уланы буса онда даимге къалажакъ. ³⁶ Шогъар гѣре Мен, Аллагъны Уланы, сизге азатлыкъ берсем, сиз гертиден де азат болажакъсыз. ³⁷ Сиз Ибрагъимни наслусундан экенигизни билемен, амма сиз Мени олтюрмеге сюесиз, неге тююл Мен уйретеген затланы къабул этмейсиз. ³⁸ Мен сизге Атам Магъа гѣрсетген затланы гъакъында сѣйлеймен. Сиз буса озююгюзню атагъыз айтагъан затланы этесиз.

³⁹ — Бизин атабыз — Ибрагъим, — дейлер ягъудилер.

— Эгер сиз Ибрагъимни авлетлери болгъан эдигиз буса, Ибрагъим этеген ишлени этер эдигиз. ⁴⁰ Сиз буса гъали Мени, Аллагъдан эшитген гъакъ гертини сизге сѣйлейген Адамны, олтюрмеге сюесиз. Ибрагъим шотай этмедил! ⁴¹ Сиз озююгюзню атагъыз этген ишни этесиз, — дей Иса олагъа.

— Биз пич тувмагъанбыз! Бизин бир Атабыз бар, О да Аллагъдыр, — деп жавап берелер ягъудилер Огъар.

⁴² — Эгер Аллагъ сизин Атагъыз эди буса, сиз Мени сюер эдигиз. Мен Аллагъны янындан гелдим, гъали буса мундаман. Мен Озюмден гелмедим, Мени О йиберди. ⁴³ Мен айтагъанымны сиз неге англамайсыз? Неге тююл де, Мени сѣзлеримни къабул этмеге болмайсыз. ⁴⁴ Сизин атагъыз иблисдир, сиз де о атагъызны хыялларын кютмеге сюесиз. О башдан берли де адам олтюрювчю болду ва бир заманда да гъакъ

гертини яны болмады, неге туюл онда оъзюнде де гъакъ гerti ёкъ. О ялгъан айтагъанда, оъзюню ана тилинде сёйлей, неге туюл о оъзю де ялгъанчы, ялгъанланы да атасы. ⁴⁵ Мен янгуз гъакъ гертини сёйлей-геним саялы, сиз Магъа инанмайсыз. ⁴⁶ Сизин къайсыгъыз Мени гюнагылы деп айыплама боласыз? Мен гъакъ гертини сёйлей бусам, сиз Магъа неге инанмайсыз? ⁴⁷ Аллагъныки болгъанлар Ону сёзлерине тынгла-лар. Сиз Аллагъныки туюлсюз, шо саялы Мени сёзлериме тынгла-майсыз, — дей Иса олагъа.

«Мен Ибрагъим тувгъунча да бар эдим»

⁴⁸ Ягъудилер Огъар булай дейлер:

— Сен бир жинли самариялысан. Биз Сагъа тюзюн айтабыз.

⁴⁹ — Мен жинли туюлмен. Мен Атама гюрмет этемен, сиз буса Мени хорлайсыз. ⁵⁰ Мен Оъзюм учун макътавлукъ ахтарып айланмай-ман. Амма Мени учун шо макътавлукъну ахтарагъан Башгъасы бар. О буса тюз дуван эте. ⁵¹ Гертисин сёйлеймен сизге: ким Мени айтгъа-нымны этип юрюсе, бир заманда да оълум гёрмежек, — дей Иса.

⁵² — Сен жинли экенге биз гъали лап туюндюк. Ибрагъим оылген, пайхаммарлар да оылгенлер. Сен буса: «Сени айтгъанынгны этип юрю-генлер оълум гёрмежек!» — дейсен. ⁵³ Буса Сен бизин оылген атабыз Ибрагъимден де уллумусан? Пайхаммарлар чы оылген. Сен Оъзюнгню киммен деп гысап этесен? — деп сорайлар ягъудилер.

⁵⁴ — Эгер Мен Оъзюмню макътасам, Мени макътавам бир гъеч зат болур. Мени макътавлу этеген Атамдыр. Сиз О сизин Аллагъыгъыз дей-сиз. ⁵⁵ Сиз Ону бир заманда да танымагъансыз, Мен буса Ону та-ныйман. Эгер Мен Ону танымайман деп айтсам, Мен де сизин йимик ялгъанчы болур эдим. Мен Ону танийман ва Ону айтгъанын этемен. ⁵⁶ Сизин атагъыз Ибрагъим Мен гелген гюнню гёрюрмен деп сююнген. О шо гюнню гёрген ва ондан сююнген! — деп жавап бере Иса олагъа.

⁵⁷ — Сагъа элли йыл да болмай, Сен Ибрагъимни гёрдюнгмю дагъы? — дейлер ягъудилер.

⁵⁸ — Гертисин сёйлеймен сизге: Мен Ибрагъим тувгъунча да бар эдим, — дей Иса олагъа.

⁵⁹ Шо заман ягъудилер Огъар урмагъа къолларына ташлар алалар. Амма Иса яшына ва ибадатханадан гете.

Тувмадан сокъур адамны сав этив

9 ¹ Оътюп барагъанда, Иса тувмадан сокъур бир адамны гёре. ² Якъ-чылары Огъар:

— Устаз, бу адам неге сокъур болуп тувгъан? Гюнагъ ишни ким эт-ген: оъзюмю яда ата-анасымы? — деп сорайлар.

³ Иса булай жавап бере:

— Не бу оъзю, не ата-анасы гюнагъ иш этмеген. Аллагъ ондан таба Оъзюню къудратын гёрсетип болсун учун, ону сокъур болуп тувдур-гъан. ⁴ Гюн битип къалгъынча, Мени Йибергенни ишлерин этмеге ге-рекбиз. Гече болгъанда бирев де ишлемеге болмас. ⁵ Бу дюньяда Мен бар чакъы Мен дюньягъа Нюр тегемен.

⁶ Бу сёзлени айтгъан сонг, О ерге туюрюп, туюрюкте хумну булгап, балчыкъ эте. Шо балчыкъны сокъурну гёзлерине сюрте. ⁷ Сокъургъа:

— Бар энни, Силогъам гъавузунда жувун, — дей (Силогъам демек «Йиберилип гелген» демекдир).

Сокъур да барып жууна ва ону гёзлери гёреген болуп къала. ⁸ Хон-шулары ва ону сокъур гъалда садагъа тилеп тургъанын гёрген адамлар:

— Бу олтуруп садагъа тилеп турагъан адам туюлмю? — деп сёйлейлер.

⁹ — Дюр, бу шо адам, — дейлер бирлери.

— Туюл, тек огъар ошай, — дейлер башгъалары.

— Шо сокъур адам менмен, — дей сокъур.

¹⁰ — Олай буса, нечик гёреген болдунг дагъы? — деп сорайлар огъар.

¹¹ О булай жавап бере:

— Иса деген Адам Оъзюню туюрюгюне хумну булгап, балчыкъ этип, гёзлериме сюртдю. Сонг: «Бар энни, Силогъам гъавузунда жу-вун», — деп айтды. Мен де барып жувунуп, гёреген болуп къалдым.

¹² — О Адам къайдадыр? — деп сорайлар огъар.

— Билмеймен, — деп жавап бере о.

¹³ Башда сокъур болгъан шо адамны фарисейлени янына алып гел-тирелер. ¹⁴ Иса балчыкъ сюртюп ону гёзлерин гёреген этген гюн сонгу-гюн болгъан. ¹⁵ Фарисейлер о нечик гёреген болгъанын сорама баш-лайлар. О да фарисейлеге:

— О мени гёзлериме балчыкъ сюртдю, сонг мен жувунуп, гёреген болуп къалдым, — дей.

¹⁶ Фарисейлени бирлери:

— Бу Адам Аллагъдан йиберилип гелмеге кюй ёкъ. О сонгугюнню адатын юрютмей, — дейлер.

— Аллагъ йиберип гелген адам туюл буса, булай алааматланы нечик этме бола дагъы? — дейлер башгъалары.

Шону устьюнден оланы арасында эришивлюк де бола. ¹⁷ Шо заман сав болгъан сокъургъа: О Адам сени гёзлерингни ачды дейсен сен. Ону гъакъындан сен не айтма боласан? — деп дагъы да сорайлар.

— О Адам — Пайхаммар, — деп жавап бере о.

¹⁸ Бу адам алда сокъур болуп, гъали гёреген болгъанына ягъудилени башчылары нечик де инанмайлар, шо саялы ону ата-анасын чакъырып гелтиртелер. ¹⁹ Сонг олагъа:

— Бу сизин уланыгъызмы? Сиз бу сокъур болуп тувгъан дейсиз. Гъали бу нечик гёреген болуп къалгъан дагъы? — деп сорайлар.

²⁰ — Бу бизин уланыбыз экенни ва сокъур болуп тувгъанын биз билебиз. ²¹Амма о нечик гёреген болгъанын, ону гёзлерин ким ачгъанны биз билмейбиз. Огъар оъзюне сорап къарагъыз. О гъакъылбалыкъ болгъан, оъзюню гъакъында оъзю сёйлесин, — деп жавап берелер ата-анасы.

²²Ягъудилени башчыларындан къоркъагъаны саялы, ону ата-анасы шолай жавап бере. Неге тюгюл де, Иса Месигъ экенни ачыкъдан мюкюрлюк этген гъар гишини синагогдан къуваламакъ деп, ягъудилер алданокъ къарар чыгъаргъан болгъан. ²³Ону ата-анасы: «О гъакъылбалыкъ болгъан. Огъар оъзюне сорап къарагъыз», — деп айтгъаны да муна шо саялы.

²⁴Алда сокъур болгъан шо адамны бирдагъы да чакъырып, огъар:

— Аллагъны атын тутуп ант эт! О Адам гюнагъ ишлер этегенни биз билебиз, — дейлер.

²⁵ — О гюнагъ ишлер этегенни яда этмейгенни мен билмеймен, тек мен бир затны билемен: башда мен сокъур эдим, гъали буса гёремен, — деп жавап бере о ягъудилеге.

²⁶ — О сагъа не этди? Гёзлерингни нечик ачды? — деп сорайлар огъар бирдагъы керен.

²⁷ — Мен сизге айтдым чы, сиз буса тынгламадыгъыз. Сиз шону гъакъында бирдагъы да неге эшитмеге сюесиз? Ёгъесе, сиз де Ону якъчылары болма сама сюймеймисиз? — деп жавап бере о.

²⁸Шо заман ягъудилени башчылары, ону мысгъыллап:

— Ону якъчысы сенсен! Биз Мусаны якъчыларыбыз! ²⁹Биз Аллагъ Муса булан сёйлегенин билебиз, О Адам къайдан гелгенин буса билмейбиз, — дейлер.

³⁰Гёзлери ачылгъан адам олагъа:

— Ону къайдан гелгенин сиз билмейгенигиз тамаша. Мени гёзлеримни ачгъан О чу. ³¹Аллагъ гюнагъ ишлер этгенлеге тынгламайгъанын биз билебиз. Аллагъ Оъзюнден къоркъуп ва Оъзю айтгъанны этип юрюйгенлеге тынглай. ³²Ким буса да бирев тувмадан сокъур бир адамны гёреген этген деп бир заманда да эшитилмеген. ³³Эгер Бу Адам Аллагъдан йиберилип гелмеген эди буса, О гъеч бир зат да этип болмас эди, — деп жавап бере.

³⁴Ягъудилер огъар:

— Тувмадан гюнагъгъа да батып, гъали сен бизин уйретмеге къараймысан? — деп жавап берип, ону синагогдан къувалап чыгъаралар.

³⁵Олар бу адамны синагогдан къувалагъанны эшитип ва ону излеп табып, Иса огъар:

— Сен Инсанны Уланына иман саламысан? — деп сорай.

³⁶ — Бийим! Магъа О Ким экенин айт, мен де Огъар иман саларман, — дей о.

³⁷ — Сен Ону гёрдюнг, гъали сени булан сёйлеп турагъан да Одур, — дей Иса огъар.

³⁸ — Я Рабби, иман саламан, — деп, сужда эте о.

³⁹ — Мен бу дюньягъа гёрмейгенлер гёрсюн, гёрегенлер гёрмейген болсун деп дуван этмеге гелгенмен, — дей Иса.

⁴⁰ Ону янында болгъан фарисейлер бу сёзлени эшитгенде, Огъар:

— Бизин де Сен сокъурлар деп гысап этемисен? — дейлер.

⁴¹ Иса олагъа булай дей:

— Эгер сиз сокъурлар болгъан бусагъыз, Аллагъны алдында сизин айыбыгъыз болмас эди. Амма сиз: «Биз гёребиз», — дейсиз. Шолай болгъанда, сизин гюнагъларыгъыз сизин устыюгюзде къала.

Къойчу ва сирив

10 ¹Иса булай дей:

— Гертисин сёйлеймен сизге: къойлар турагъан гюренге, къапундан таба гирмей, башгъа ерден таба гиреген гиши уручу ва талавурчудур. ²Къапудан гиреген гиши буса сиривню къойчусудур. ³Къаравулчу огъар къапуну ача, къойлар ону тавушун таный. О къойланы атларын айтып чакъырып, оланы гюренден къыргъа чыгъара. ⁴Бары да къойларын чыгъаргъанда, къойчу сиривню алды булан юрюй, къойлар буса ону арты булан бара, неге тюгюл олар ону тавушун таный. ⁵Амма олар ят гишини арты булан бир заманда да бармажакъ, ондан къачажакъ, неге тюгюл ону тавушу олагъа таныш тюгюл.

⁶Иса ягъудилеге бу масалны айта. Амма олар О не айтма сюегенни англамайлар. ⁷Шо саялы Иса олагъа дагъы да булай дей:

— Гертисин сёйлеймен сизге: къой гюренни къапусу Менмен. ⁸Менден алда гелгенлер барысы да — уручулар ва талавурчулар, шо саялы къойлар олагъа тынгламагъан. ⁹Мен къапуман. Ким Менден таба оътюп гирсе, о къутулар. О къапудан гирер, чыгъар ва оъзюне отлав табар. ¹⁰Уручу янгыз урламакъ учун, оьлтюрмек ва ёкъ этмек учун геле. Мен буса инсанлар яшама, мол яшама болсун учун гелгенмен.

¹¹Мен яхшы къойчуман. Яхшы къойчу оъзюню къойлары учун жанын да аямай. ¹²Ялгъа тутулгъан адам герти къойчу тюгюл. Къойлар онуки тюгюл. Бёрюню гелегенин гёргенде, о къойланы къоюп къача. Бёрю де, къойланы тутуп, паралай. ¹³Ону къойларда гъайы ёкъ, неге тюгюл о ялчы.

¹⁴Мен яхшы къойчуман. Оъзюмню къойларымны таныйман. Къойларым да Мени таный. ¹⁵Тап шо кюйде Атам Мени таный, Мен де Ону таныйман. Къойларым учун Мен жанымны да аямасман. ¹⁶Мени бу сиривден къайры башгъа къойларым да бар. Мен оланы да гелтирме

герекмен. Олар Мени тавушума тынглажакъ ва бир сириг, бир къойчу болажакъ! ¹⁷ Жанымны янгыдан къайтарып алмакъ учун берегеним саялы, Атам Мени сюе. ¹⁸ Мени жанымны бирев де чыгъарып алмай. Мен ону Оьзюм сююп беремен. Мени жанымны бермеге ихтиярым бар ва ону янгыдан къайтарып алмагъа ихтиярым бар. Буланы этмеге Магъа Атам буйрукъ этди.

¹⁹ Бу сёзлерден сонг ягъудилени арасында дагъы да эришивлюклер башлана. ²⁰ Оланы кёплери:

— О жинли болгъан, гъакъылын тас этген. Огъар неге тынглайсыз? — дей. ²¹ Бу жинли гишини сёзлери тююл, жинли адам сокъур адамгъа гёз ачдырып болмас, — дей башгъалары.

Иса Ибадатхананы Янгыртывуну байрамында

²² Шо вакътилерде Ерусалимде Ибадатхананы Янгыртывуну байрамы башлана. Шо къыш вакъти бола. ²³ Иса ибадатхананы абзарында Сулайманны гётермесинде юрюп айлана. ²⁴ Мунда ягъудилер, Исаны айланасына жыйылып, Огъар:

— Къачан болгъунча Сен бизин чыдамлыгъыбызны сынап туражакъсан? Эгер Сен Месигъ бусанг, тувра айтып къой, — дейлер.

²⁵ Иса олагъа булай жавап бере:

— Мен сизге айтдым, сиз инанмадыгъыз. Атамны аты булан Мен этеген ишлер Мени гъакъымда шагъатлыкъ эте. ²⁶ Амма сиз Магъа инанмайсыз, неге тююл сиз Мени сиригюмдеги къойлардан тююлсюз. ²⁷ Мени къойларым тавушума тынглай, Мен оланы таныйман, олар да Мени артыма тюше. ²⁸ Мен олагъа даимлик яшав беремен. Олар бир заманда да оылмежек, бирев де оланы Мени къолумдан чыгъарып да алмас. ²⁹ Оланы Магъа берген Атам бары да затдан уьстдедир. Оланы Атамны къолундан чыгъарып алмагъа гъеч биревню де гючу етмес.

³⁰ Мен де, Атам да бирбиз.

³¹ Ону дагъы да таш урушгъа тутмакъ учун, ягъудилер ерден ташлар алалар. ³² Иса олагъа:

— Мен сизге Атам Магъа тапшургъан бир хыйлы яхшы ишлени этип гёрсетдим. Бу ишлерден къайсы саялы сиз Мени таш урушгъа тутмагъа сюесиз? — дей.

³³ — Биз Сени таш урушгъа тутмагъа сюегенибиз яхшы ишлеринг саялы тююл, Сен капирик этегенинг саялы. Инсан да болуп Оьзюнгню Аллагъ этип гёрсетегенинг саялы, — деп жавап бере ягъудилер Огъар.

³⁴ Иса олагъа булай дей:

— Сизин Къанунугъзда: «Мен сизге аллагълар деп айтдым», — деп язылмагъанмы дагъы? ³⁵ Аллагъ Оьзюню каламы етишгенлеге аллагълар деп айтгъан. Сыйлы Язывлар гючюн тас этгенми дагъы? ³⁶ Аллагъ Мени

танглап бу дюньягъа йиберди. Шолай болгъан сонг: «Аллагъны Уланыман», — дейгеним саялы, «Капирлик этесен», — деп нечик айтма боласыз? ³⁷ Эгер Мен Атамны ишлерин этмей бусам, Магъа инанмагъыз! ³⁸ Эгер Мен Атамны ишлерин эте бусам, Магъа инанмай бусагъыз да, Мен этеген ишлеге инаныгъыз. Шо заман сама Атам Мени булан бирликде, Мен буса Атам булан бирликде экенибизни англартсыз.

³⁹ Шо заман ягъудилер Исаны дагъы да тутмагъа айланалар, амма О олардан сыпкъырылып гете. ⁴⁰ Иса дагъы да Ёрдан оьзенни ари ягъына, алда Ягъия, халкъны сувгъа чомуп, Аллагъгъа тапшурагъан ерге чыгып гете ва онда бир нечакъы заман къала. ⁴¹ Кёплер Ону янына гелелер. Адамлар: «Ягъия бир заманда да бир алакат да гёрсетмеди, амма Бу Адамны гъакъында о айтгъан бары да зат гъакъ», — дейлер. ⁴² Шонда болгъанланы бир хыйлылары Огъар иман салалар.

Лазарны оьлюмю

11 ¹ Лазар деген бирев авругъан болгъан. О Мариям ва Марта деген къызардашлары булан Байтания деген юрта яшай болгъан. ² Мариям Рабби Исаны аякъларына атив ийисли майлар сюртюп, чачлары булан сыйпап къурутажакъ къатын болгъан. Ону Лазар деген эркъардашы авругъан болгъан. ³ Къызардашлар Исагъа:

— Я Рабби, Сени сюеген адамынг авруй, — деп хабар йибере. ⁴ Муну эшитгенде, Иса:

— Бу оьлюр аврув тююл, Аллагъны макътавлугъу учун, ондан таба Аллагъны Уланы макътав къазансын учун йиберилген аврув, — дей.

⁵ Иса Мартаны, ону къызардашын ва Лазарны сюе болгъан. ⁶ Лазарны авруйгъанын эшитгенде, Иса Оьзю токътагъан еринде дагъы да эки гюн къала. ⁷ Сонг О якъчыларына:

— Дагъы да Ягъудеягъа барайыкъ, — дей.

⁸ — Устаз! Бираз алдын ягъудилер Сени таш урушгъа тутма сюйген эдилер, Сен буса дагъы да къайтып онда барма сюемисен? — дейлер якъчылары Огъар.

⁹ — Гюнде он эки сагъат болмаймы? Гюндюз юрюйген адам сюрюнемей, неге тююл о бу дюньяны ярыгъын гёре. ¹⁰ Гече юрюген сюрюне, неге тююл ярыкъ болмай, — деп жавап бере Иса. ¹¹ Шолай да айтып, О:

— Бизин къурдашыбыз Лазар юхлай, Мен барып ону уятайым, — деп къоша.

¹² — Я Рабби, юхлап болгъан буса, о къолайгъа къайтар, — дейлер якъчылары.

¹³ Иса Лазарны оьлюмю гъакъында айтгъан болгъан, олар буса ону гертиден де юхлайгъаны гъакъында сёйлей деп ойлалалар. ¹⁴ Шо заман Иса тувра булай дей:

– Лазар оылген. ¹⁵ Мени онда болмагыяныма сизин учун сююнемен. Гъали сизге Магъа иман салмагъа имканлыкъ болажакъ. Юрюююз, энни ону янына барайыкъ.

¹⁶ Оьзюне Эгиз деп айтылагъан Тома Исаны якъчыларына:

– Юрюююз, Ону булан бирче биз де оьлейик! – дей.

Мартаны ва Мариямны ясы

¹⁷ Гелгенде, Иса Лазар къабурда ятагъаны дёрт гюн болагъанны биле. ¹⁸ Байтания Ерусалимден уьч чакъырым мезгил ариде ерлешген болгъан. ¹⁹ Эркъардашы оылгени саялы, гёнгюн алмакъ учун, ягъудилени бир кёплери Мартаны ва Мариямны янына гелелер.

²⁰ Исаны гелегенин эшитгенде, Марта шоссагъат Ону къаршылама чыгъа, Мариям буса уйде олтуруп къала. ²¹ Шо заман Марта Исагъа:

– Я Рабби, эгер Сен мунда болгъан эдинг буса, эркъардашым оьлмес эди! ²² Гъали де мен билемен, Аллагъдан Сен не зат тилесенг де, Аллагъ Сагъа бережек, – дей.

²³ – Сени эркъардашынг къайтып тирилежек, – дей Иса огъар.

²⁴ – Билемен, къыяматгюн оьлюлер тирилегенде, тирилежек, – дей Марта Огъар.

²⁵ – Тирилив де, яшав да Менмен. Магъа иман салагъан оылгенден сонг да яшажакъ. ²⁶ Гъар-бир яшайгъан адам ва Магъа иман салагъан адам бир заманда да оьлмежек. Бугъар сен инанамысан? – дей Иса огъар.

²⁷ Марта да Огъар булай дей:

– Дюр, Раббим, инанаман. Бу дюньягъа гелмеге герекли Аллагъны Уланы ва Месигъ Сенсен.

²⁸ Бу сёзлени айтгъандан сонг, Марта, къызардашы Мариямны чакъырып, огъар яшыртгъын:

– Устаз мунда. О сени чакъыра, – дей.

²⁹ Шону эшитгендокъ, Мариям алгъасап Исаны янына бара. ³⁰ Иса буса шо заман юртгъа гирип битмеген ва Оьзюн Марта къаршылагъан ерде болгъан. ³¹ Мариям булан бирче уйде болгъан ва ону гёнгюн алма гелген ягъудилер, Мариям чалт туруп чыгып гетгенни гёрелер. О гъали эркъардашына яс этмеге къабургъа барадыр деп ойлашып, ону арты булан чыгъалар.

³² Иса бар ерге гелип, Ону гёргенде, Мариям Ону аякъларына баш уруп, Огъар:

– Я Рабби, эгер Сен мунда болгъан эдинг буса, эркъардашым оьлмес эди, – дей.

³³ Ону йылайгъанын ва ону булан бирче гелген йылайгъан ягъудилени гёргенде, Иса Оьзю де бек пашман бола ва Ону юреги гъалек бола.

³⁴ – Ону къайда гёмдюююз? – деп сорай Иса.

– Я Рабби, юрю, барайыкъ, биз гёрсетербиз, – дейлер Огъар.

³⁵ Иса йылап йибере. ³⁶ Шо заман ягъудилер:

– Гёремисиз, Бу ону нечик сюе болгъан экен! – дейлер. ³⁷ Олардан бирлери:

– Сокъурну гёз ачдыргъан бу Адам о гиши оьлмесин учун бир зат да этип болмасмы эди экен? – дейлер.

Иса Лазарны тирилте

³⁸ Иса къайтып юреги бек гъалек гъалында къабурну янына геле. Шо къабур алдына таш салынгъан бир анакъ болгъан. ³⁹ Иса:

– Ташны тайдырыгъыз! – дей.

Оылгенни къызардашы Марта Огъар:

– Я Рабби, онда яман ийис бардыр, о оылгенли чи дёрт гюн бола, – дей.

⁴⁰ – Иман сала бусанг, Аллагъны макътавлугъун гёрежексен деп Мен сагъа айтмадыммы? – дей Иса огъар.

⁴¹ Оьлю ятгъан анакъны алдындан ташны тайдыралар. Гёзлерин кёкге къаратып, Иса булай дей:

– Гъей Атам! Мени эшитгенинг учун, Сагъа шюкюр этемен. ⁴² Сен Мени гъар заман эшитегенингни Мен билемен. Амма бу сёзлени мунда токътагъан халкъ учун, Мени Сен йибергенинге иман салсын учун айтдым! ⁴³ Шону айтгъандан сонг, О:

– Лазар, чыкъ! – деп къычыра.

⁴⁴ Оьлю де къолларына, бутларына кетен гебин чырмалгъан ва бети-не явлукъ байлангъан гъалда къыргъа чыгып геле. Иса олагъа:

– Ону гебинин чечигиз. Къой, гетсин, – дей.

Исаны оьлтюрме сюелер

⁴⁵ Шо заман Мариямны янына гелген ва Иса этгенни гёрген бир кёп ягъудилер Огъар иман салалар. ⁴⁶ Олардан бирлери буса, фарисейлени янына гетип, Иса этген затланы олагъа айталар. ⁴⁷ Шо заман баш дин къуллукъчулар ва фарисейлер ягъудилени мажлисин жыялар.

– Гъали биз не этейик? Бу Адам кёп аламатлар гёрсетип тура. ⁴⁸ Эгер Ону булай къойсакъ, бютюн халкъ Огъар иман салажакъ. Шо заман румлулар гелип, бизин ибадатханабызны бузажакъ ва халкъыбызны дагъытажакъ, – деп сёйлейлер.

⁴⁹ Олардан Кайафа деген бириси, шо йыл дин къуллукъчуланы башчысы болуп турагъаны, олагъа булай дей:

– Сиз бир зат да англамайсыз! ⁵⁰ Бютюн ягъуди халкъ оьлгюнче, халкъ учун бирев оьлсе, сизге яхшы болажакъын неге англап болмайсыз?

⁵¹⁻⁵² Кайафа муну оьзюнден айтмай. О дин къуллукъчуланы башчысы болгъан, шогъар гёре ягъуди халкъны къутгъармакъ учун (янгыз ягъуди

халкъны да тююл, Аллагъны бютюн ер юзюне яйылгъан авлетлерин бирлешдирмек учун), Иса оылежегин алданокъ айта.

⁵³Шо гюнден башлап олар Исаны нечик оылтюрейик деп ойлашма башлайлар. ⁵⁴Шо саялы Иса ягъудилени арасында ачыкъдан гёрюнмей. Ондан дангылны ювугъундагъы Эфраим деген бир юртгъа бара. Якъчылары булан онда тура.

⁵⁵Ягъуди Пасха байрам ювукълаша. Бу байрамдан алда, тазаланагъан адатны кютмек учун, Ерусалимге уылкени гъар еринден кёп халкъ геле. ⁵⁶Шо заман олар Исаны ахтармагъа башлайлар. Ибадатханада да токътап:

— Сиз нечик ойлашасыз? Пасха байрамгъа О гелмесми экен? — деп бир-бирине сораилар.

⁵⁷Баш дин къуллукъчулар ва фарисейлер буса оызлер Исаны тутмагъа къарайлар. Ону къайда экенин билеген гъар ким оызлеге билдирсин деп, бары халкъгъа буйрукъ этелер.

Иса Байтанияда

12 ¹Пасха байрамдан алты гюн алда Иса Байтаниягъа, Оызю оылюмден тирилтген Лазар турагъан юртгъа геле. ²Мунда Ону гюрметине къонакълыкъ этиле. Марта Огъар тепсиде къуллукъ этип айлана. Ону булан бирче тепсиде олтургъанланы арасында Лазар да бола. ³Шо заман Мариям, ярым литр чакъы къыйматлы таза майны гелтирип, Исаны аякъларына сюрте ва чачлары булан сыйпап къурута. Уйню ичи бек алив ийисден тола.

⁴Исаны якъчыларындан бириси, сонг Огъар хыянатлыкъ этежек Ягъуда Искариет:

⁵— Бу майны уыч юз гюнюш акъчагъа да сатып, акъчасын пакъырлагъа неге бермейлер? — дей.

⁶Булай деп о пакъырланы гъайын этегени учун тююл, оызю уручу экени саялы айта. Оланы акъчасы сакъланагъан ортакъ дорбасын бу алып юрюй ва гъар заман оызюню гереги учун ондан акъча урлай болгъан. ⁷Шо заман Иса булай дей:

— Ону парахат къоюгъуз! О къатын этеген зат Мени гёмюлежек гюнюм учун этилмеге герек зат эди. ⁸Пакъырлар даим яныгъызда болажакъ, Мен буса даим яныгъызда болмажакъман.

⁹Ягъудилени бир кёплери, Исаны Байтанияда экенин билип, янгыз О учун тююл, О оылюмден тирилтген Лазарны гёрмек учун да онда гелелер. ¹⁰Шо заман баш дин къуллукъчулар Лазарны да оылтюрмеге токъташалар. ¹¹Неге тююл де, ягъудилени кёплери гелип, Лазар саялы олагъа арт берип, Исагъа иман салалар.

Исаны Ерусалимге геливю

¹²Артындагъы гюн байрамгъа гелген кёп халкъ Исаны Ерусалимге гележегин эшитгенде, ¹³хурма терекни бутакъларын да алып, Ону къаршылама чыгып:

— Гьосанна!* Раббизни аты булан гелегенге, Исрайылны пачасына, Аллагъны яхшылыкъы болсун! — деп къычыра.

¹⁴Иса, бир эшек табып, огъар мине. Неге тююл де, Сыйлы Язывларда булай язылгъан:

¹⁵ *Къоркъма, гъей Сион къызы!**

Муна сени Пачанг яш эшекге де минип геле тура.

¹⁶Якъчылары башлап шону англамайлар. Амма сонг, Иса Аллагъны макътавлугъуна гётерилгенде, бу сёзлер Ону учун язылгъанны ва халкъ бу затланы Огъар этгенни эсге алалар.

¹⁷Лазарны къабурдан чыгырып, оылюмден тирилтген заманда, Ону булан бирче болгъанлар онда болгъан ишлени хабарлай туралар. ¹⁸Муна шо саялы халкъ Ону къаршылама чыгъа, неге тююл шо алакатны О этгенни биле. ¹⁹Фарисейлер буса:

— Гёремисиз, къолугъуздан бир зат да гелмей. Къарагъанда, сав дюнья Ону арты булан барагъанда йимик, — деп бир-бирине сёйлейлер.

Иса Оызюню оылежеги гъакъда айта

²⁰Байрамда Аллагъгъа ибадат этмек учун гелгенлени арасында бир-бир греклер де болгъан. ²¹Олар Галилеяны Байтсайда деген шагъарындан болгъан Филиппни янына гелип:

— Бийим, биз Исаны гёрмеге сюе эдик, — деп тилейлер.

²²Филипп барып шону Андрейге айта. Сонг Филипп де, Андрей де, бирче барып, бу хабарны Исагъа айталар. ²³Иса олагъа булай жавап бере:

— Аллагъ Магъа, Инсанны Уланына, макътавлукъ береген заман гелди! ²⁴Гертисин сёйлеймен сизге: эгер будай бюртюк ерге тюшюп оылмей къалса, о янгыз бир бюртюк кюйде къалыр. Эгер о ерге тюшюп оылсе, ондан дагъы да хыйлы бюртюклер чыгыр. ²⁵Оызюню жанын ким аявласа, о ону тас этер. Ким бу дюньяда жанын гёрюп ярамаса, о ону даимлик яшав учун сакълар. ²⁶Ким Магъа къуллукъ этме сюе буса, артыма тюшсюн! Мен къайда болсам, къуллукъчум да шонда болар. Ким Магъа къуллукъ этсе, Атам да огъар гюрмет этер.

* 12:13 *Гьосанна!* — грек тилден тувра гёчюргенде, «бизин къутгъар» деген маънаны берсе де, «сююнч, къуванч, алгъыш этив» деген маъналарда къоллангъан.

** 12:15 *Сион къызы* — демек, Ерусалим.

²⁷ Гъали Мени юрегим гъалек. Мен не дейим? «Атам! Мени бу мягъ-летден къутгъар!» — дейими? Мен чи бу дюньягъа шону учун — шо мягълет учун гелгенмен! ²⁸ Гъей Атам, гъар макътавлар болсун Сени атынга!

Шо вакъти кёклерден:

— Мени атым макътавлудур, Мен ону дагъы да артыкъ макътавлу этермен! — деген бир сес чалына.

²⁹ Онда токътап муну эшитген халкъ: «Кёк кёкюреди», — дей, башгъалары буса: «Ону булан малайик сёйледиле», — дей.

³⁰ Иса олагъа булай дей:

— Кёклерден бу сес Мени учун тююл, сизин учун чалынды! ³¹ Бу дюнья учун дуван этеген заман гелди. Дюньяны гъакими тахындан тюшюрюлежек! ³² Мен ерден гётерилгенде, бютюн халкъны Озьюме багъып тартажакъман!

³³ Озью нечик оylum булан оylum герегин гёрсетмек учун, Иса шолай айта. ³⁴ Халкъ Огъар:

— Мусаны Къанунундан уйренгенибизге гёре, Месигъ даим бизин булан яшап къалажакъ. Инсанны Уланы гётерилежек деп Сен нечик айтма боласан? Кимдир О Инсанны Уланы? — деп сорай.

³⁵ Иса олагъа булай дей:

— Гъали де бир нечакъы заман нюр сизин булан болуп туражакъ. Сизин къарангылыкъ къуршамасын учун, сизин булан нюр бар чакъы заман юрюп туругъуз. Къарангылыкъда юрюйген адам къайда барагъанын билмей. ³⁶ Сизге нюр ярыкъ береген чакъы, Огъар иман салыгъыз, сиз нюрню уланлары болажакъсыз!

Бу сёзлени де айтып, Иса гетип олардан яшына. ³⁷ Амма Иса бу ала-матланы барын да оланы алдында этегенине де къарамайлы, олар Огъар иман салмайлар. ³⁸ Ешай пайхаммардан таба айтылгъан булай сёзлер яшавгъа чыгъа:

Я Рабби, биз айтгъангъа ким инанды?

Раббини къудраты кимге ачыкъ болду?

³⁹ Шогъар гёре олар иман салып болмайлар. Ешай башгъа бир ерде айтгъаны йимик:

⁴⁰ *Гёзлери булан гёрмесин, башы булан англамасын деп, Аллагъ бу адамланы сокъур этген, юреклерин ташгъа дёндюрген.*

Ёгъесе, Магъа багъар эди, Мен де оланы сав этер эдим.

⁴¹ Исаны макътавлугъун гёргени саялы, Ешай шолай айтгъан ва Ону гъакъында сёйлеген.

⁴² Ягъудилени башчыларыны арасында да Исагъа иман салгъанлары аз болмагъан. Амма олар оьзлени синагогдан къувалап къоймасын деп, фарисейлерден къоркъуп, Исагъа салгъан иманы гъакъында ачыкъдан

айтып болмагъан. ⁴³ Олар инсан этеген макътавлукъну Аллагъдан гелеген макътавлукъдан эсе артыкъ суйген.

⁴⁴ Иса къычырып булай дей:

— Магъа иман салагъан Магъа тююл, Мени Йибергенге иман саладыр. ⁴⁵ Мени гёреген Мени Йибергенни гёредир. ⁴⁶ Мен бу дюньягъа бир нюр йимик, Магъа иман салагъан гъар ким къарангылыкъда къалмасын деп гелгенмен. ⁴⁷ Ким Мени бу сёзлеримни эшитип, олагъа гёре юрюмесе, Мен огъар дуван этмесмен. Неге тююл де, Мен бу дюньягъа айыплап дуван этмеге тююл, ону къутгъармагъа гелгенмен. ⁴⁸ Мени инкар этип, сёзлеримни къабул этмейгенлеге дуван этежек бир зат бар. Мени сёзюм огъар къыяматгюн дуван этер! ⁴⁹ Мен Озьюмден сёйлемеймен. Мен нечик, не сёйлеме гереки де Магъа Мени йиберген Атам буюрду. ⁵⁰ Ону буйрукълары даимлик яшавгъа элтегенни Мен билемен. Шогъар гёре Мен янгыз Магъа Атам буюргъан затланы сёйлеймен.

Иса якъчыларыны аякъларын жува

13 ¹ Бу иш ягъуди Пасха байрамны лап алдында бола. Иса, бу дюньяны къююп, Атасыны янына гетме Озьюне заман етишгенни биле. О бу дюньяда Озьюнюки болгъанланы суйген ва гъали де сюювю нечик дазусуз экенни гёрсетген.

² Иса якъчылары булан ахшамгъы ашгъа олтура. Иблис Симонну уланы Ягъуда Искаретни юрегине Исагъа хыянатлыкъ этмек деген хыялны сала. ³ Атасы Озьюню къолуна бары да къудратны бергенни, Озью Аллагъдан гелгенин ва къайтып Ону янына гетежегин биллип, ⁴ Иса тепсиден тура, уст опуракъларын чече ва чюй явлукъ алып, белине байлай. ⁵ Сонг О легенге сув да тёгюп, якъчыларыны аякъларын жувуп, белине байлагъан чюй явлукъ булан оланы сибирмеге башлай.

⁶ Гезик Петерге етишгенде, о:

— Я Рабби, Сен мени аякъларымны жувма сюемисен? — дей.

⁷ — Мен этеген затны сен гъали де англамайсан, сонгъа таба англажакъсан, — деп жавап бере Иса.

⁸ — Мени аякъларымны Сен жувмакъ болма ярайгъан зат тююл! — дей Петер Огъар.

— Мен оланы жувмасам, сен Меники болмажакъсан! — деп жавап бере Иса.

⁹ — Я Рабби, янгыз аякъларымны тююл, къолларымны, башымны да жув, — дей Петер.

¹⁰ — Киринген гишини аякъларын жувса, таманлыкъ эте. Ону къаркъарасы таза. Сиз де тазасыз, амма барыгъыз да таза тююлсюз, — дей Иса огъар.

¹¹ Иса Озьюне хыянатлыкъ этежек адамны биллип: «Сизин барыгъыз да таза тююлсюз», — деп шогъар гёре айта.

¹² Оланы аякъларын жувуп битгенде, Иса опуракъларын гие. Къай-тып тепсиде олтуруп, олагъа булай дей:

— Мен сизге этген затны сиз англаймысыз? ¹³ Сиз Магъа: «Устаз ва Рабби», — дейсиз. Сиз тюз айтасыз — шотай дюр де дюр. ¹⁴ Эгер Мен Рабби ва Устаз болуп, аякъларыгъызны жувдум буса, сиз де бир-биригизни аякъларыгъызны жувмагъа герексиз. ¹⁵ Мен сизге этеген затны озгелеге сиз де этсин деп, Мен сизге бир уылгю гёрсетдим. ¹⁶ Гертисин сёйлеймен сизге: къул да озъюню есинден оър болмас, тапшурув кютмеге йиберилип гелген гиши де озъюн йиберген гишиден оър болмас. ¹⁷ Эгер шону да билип, сиз шотай этсегиз, насипли болуп къаларсыз.

Исагъа этилежек хыянатлыкъ

¹⁸ — Мен сизин барыгъызны да гъакъыгъыздан айтмайман: Мен ким-лени сайлагъанымны билемен. Амма Сыйлы Язывларда: «Мени булан ашымны ашагъан Магъа къаршы къол гёттерди», — деп язылгъан сёзлер яшавгъа чыкъма тарыкъ. ¹⁹ Мен гертиден де Ким экениме инансын деп, Мен сизге шо гъакъда гъали, шо иш этилгинче алданокъ айтман. ²⁰ Гертисин сёйлеймен сизге: Мени йибергенни къабул этеген Мени де къабул этер, Мени къабул этеген Мени йиберген Атамны да къабул этер.

²¹ Иса буланы сёйлеген сонг, бек гъалек бола ва:

— Гертисин сёйлеймен сизге: сизин биригиз Магъа хыянатлыкъ этежек, — деп ачыкъдан айта.

²² Якъчылары, О кимни гъакъындан айтагъанны англамай, бир-бирине къарайлар. ²³ Якъчыларындан бириси, Иса айрокъда сюегени, тепсиде Иса булан янаша олтургъан болгъан. ²⁴ Иса кимни гъакъындан айтагъанын сорасын деп, Петер огъар ишара эте. ²⁵ О да Исагъа багъып ювукълашып:

— Я Рабби, о кимдир? — деп сорай.

²⁶ — Экмек гесекни мандырып, Мен кимге берсем, шодур, — деп жавап бере Иса.

Экмек гесекни мандырып, О Симон Искаретни уланы Ягъудагъа узата. ²⁷ Шо экмек гесекни алгъандокъ, Ягъуданы ичине иблис гире. Шо заман Иса огъар:

— Этме ойлашгъанынгны тез эт, — дей.

²⁸ Амма Иса огъар шотай неге айтгъанны тепсиде олтургъанлардан бириси де англамай. ²⁹ Бир-бирлери Ягъуда ортакъ акъчагъа жаваплы экенге Иса огъар: «Бизге байрамгъа тарыкъ чакъы бары да затны сатып ал», — дейдир яда: «Пакъырлагъа садагъа бер», — деп тапшурадыр деп ойлашалар. ³⁰ Экмек гесекни де алып, Ягъуда шосагъат къыргъа чыгъа. Гече вакъти бола.

«Бир-биригизни сююгюз»

³¹ О къыргъа чыкъгъан сонг, Иса булай дей:

— Энни Мени, Инсанны Уланыны, макътавлугъум ачыкъ болду. Аллагъ да Менден таба макътавлу болур. ³² Эгер Аллагъ Менден таба макътавлу болгъан сонг, Аллагъ Мени Озъюню де макътавлу этер ва шо макътавлукъну шосагъат этер. ³³ Балаларым! Сизин арагъызда турмагъа Магъа кёп къалмагъан. Сиз Мени ахтаражакъсыз, амма, алда Мен ягъудилеге айтгъаным йимик, «Мен барагъан ерге сиз гелип болмажакъсыз». Муна шотай деп Мен гъали сизге де айтаман. ³⁴ Сизге Мен янгы буйрукъ бермен: бир-биригизни сююгюз. Мен сизин нечик сюйдюм буса, сиз де бир-биригизни шотай сююгюз. ³⁵ Эгер сиз бир-биригизни сюйсегиз, сиз Мени якъчыларым экенни гъар ким билежек.

Петер Исаны инкар этежеги гъакъында

³⁶ — Я Рабби, Сен къайда барасан? — деп сорай Петер Огъар.

— Сен гъали Мени артым булан Мен барагъан ерге гелип болмажакъсан, амма сонгъа таба гележексен, — деп жавап бере Иса огъар.

³⁷ — Я Рабби, Сени артынг булан мен гъали неге гелип болмайман? Сени учун чу мен жанымны да берер эдим! — дей Петер.

³⁸ — Мени учун жанынгны берер эдим деймисен? Гертисин сёйлеймен сагъа: хораз къычыргъынча, сен Мени уъч керен инкар этежексен! — деп жавап бере Иса.

«Мен Ёлман, Гъакъ гертиликмен ва Яшавман»

14 ¹ Иса якъчыларына булай дей:

— Юреклеригиз сыныкъмасын! Сиз Аллагъгъа иман салыгъыз, Магъа да иман салыгъыз. ² Атамны ожагъында кёп уйлелер бар. Эгер о шотай тюгюл эди буса, Мен сизге шотай айтмас эдим. Мен онда сизин учун ер онгармагъа бараман. ³ Онда гелгенде, Мен сизин учун ер гъазирлермен, сонг къайтып гелермен. Сиз де Мен бар ерде болсун учун, сизин де Озъюм булан алып барарман. ⁴ Мен барагъан ерни ёлун сиз билесиз.

⁵ — Я Рабби! Биз Сени къайда барагъанынгны билмейбиз чи. Ёлну биз къайдан билейик? — дей Тома Огъар.

⁶ — Мен Ёлман, Гъакъ гертиликмен ва Яшавман. Менден таба тюгюл эсе, Атамны янына бирев де бармас. ⁷ Эгер сиз Мени таныдыгъыз буса, Атамны да таныдыгъыз. Энниден сонг сиз Ону танийсыз ва гёргенсиз! — дей Иса.

⁸ — Я Рабби! Атангны бизге гёрсет, бизге дагъы бир зат да тарыкъ тюгюл, — дей Филип Огъар.

⁹ Иса огъар булай дей:

— Филип, Мен сизин булан турагъаным нечакъы бола, сен буса Мени танымаймысан? Мени гѳрген Атамны да гѳргендир. Сен: «Атамны гѳрсет», — деп нечик айтып боласан? ¹⁰ Мен Атам булан бирликде, Атам да Мени булан бирликде экенликге сен инанмаймысан? Мен сизге сѳйлейген сѳзлени Оѳзюмден сѳйлемеймен чи. Атам Мени булан бирликде Оѳз ишлерин эте. ¹¹ Мен Атам булан бирликде, Атам да Мени булан бирликде экенликге иман салыгъыз. Яда Мени ишлериме иман салыгъыз. ¹² Гертисин сѳйлеймен сизге: Магъа иман салагъан гъар ким Мен этеген ишлени этежек. Булардан да уллуларын этежек, неге тѳгюл Мен Атамны янына бараман. ¹³ Менден не зат тилесегиз де, Мен сизин учун этежекмен, неге тѳгюл шону булан Уланы Атасына макътавлукъ гелтире. ¹⁴ Мени атым булан не зат тилесегиз де, Мен шону этежекмен.

Аллагъны Ругъун ваѳда этив

¹⁵ — Эгер сиз Мени сюе бусагъыз, буйрукъларымны кѳтѳгюз. ¹⁶ Мен Атамдан тилермен, О сизге сизин булан даимликге къалажакъ башгъа Насигъатчыны йиберер. ¹⁷ О гъакъ гертиликге элтеген Аллагъны Ругъудур. Дѳнѳя Ону къабул этмеге болмай, неге тѳгюл Ону гѳрмей ва танымай. Сиз буса Ону таныйсыз, неге тѳгюл О сизин арагъызда тура ва сизин ичигизде яшап къалажакъ. ¹⁸ Мен сизин етим кѳймажакъман, сизин яныгъызгъа къайтып гележекмен. ¹⁹ Узакъ кълмай бу дѳнѳя Мени дагъы гѳрмежек, амма сиз Мени гѳрежексиз. Мен яшайман, шо саялы сиз де яшажакъсыз. ²⁰ Шо гѳн Мен Атам булан бирликде, сиз Мени булан бирликде, Мен де сизин булан бирликде экенликни англажакъсыз. ²¹ Ким Мени буйрукъларымны къабул гѳрюп кѳте буса, о Мени сюедир. Мени сюегенни Атам да сюер, Мен де сюермен, огъар Оѳзюмню де гѳрсетермен.

²² Ягъуда (Искариет тѳгюл) Огъар:

— Я Рабби! Неге Сен Оѳзюмню дѳнѳягъа гѳрсетмей, бизге гѳрсетип кѳймагъа сюесен? — деп сорай.

²³ Иса огъар булай жавап бере:

— Ким Мени сюе буса, о Мени сѳзлеримни кѳтер. О адамны Атам да сюер. Биз о адамны янына гелип, ону булан бирче яшап къларбыз. ²⁴ Мени ким сѳймей буса, о Мени сѳзлеримни де кѳтмес. Амма Мен айтып, сиз эшитеген сѳзлер Меники тѳгюл, Мени йиберген Атамныки.

²⁵ Буланы барын да Мен сизге арагъызда турагъанда айтдым. ²⁶ Мен саялы деп Атам йибережек Насигъатчы — Аллагъны Ругъу, сизин бары да затгъа уйретер, Мен айтгъан бары да затланы эсигизге салыр.

²⁷ Мен сизге паракхатлыкъ кѳюп гетемен. Паракхатлыкъымны сизге беремен. Мен сизге дѳнѳя берегени йимик паракхатлыкъ бермеймен.

Юреклеригизден гъалекликни тайдыргъыз! Тартынмагъыз ва кѳоркъмагъыз! ²⁸ Сизге: «Сизин яныгъыздан гетемен» ва: «Къайтып сизин яныгъызгъа гележекмен», — дейгенимни эшитдигиз. Эгер Мени сюе эдигиз буса, Мен Атамны янына барагъаным сюе нежек эдигиз, неге тѳгюл Атам Менден уллудур. ²⁹ Шолай болгъан заманда, сиз Магъа иман салсын учун, буланы Мен сизге алданокъ айтып кѳояман! ³⁰ Сизин булан сѳйлемеге Магъа гъали кѳп заман кълмагъан. Бу дѳнѳяны гъакимине гелмеге заман болгъан. Мени уѳстюмде ону гъакимлиги ѳкъдур. ³¹ Амма дѳнѳя Мен Атамны сюегенимни билмеге герек. Шо саялы Мен О Магъа буюргъан бары да затны кѳтѳп тураман. Туругъуз, мундан гетейик!

Иса Оѳзюм юзюм борла булан тенгледире

15 ¹ Иса булай дей:

— Мен гerti юзюм борламан, Атам — юзюм бавчу. ² О Мени емиш бермейген бутакъларымны гесе. Дагъы да артыкъ емиш берсин деп, емиш берегенлерин де бутап тазалай. ³ Мен сизге айтгъан сѳзлер булан сиз тазаланып битгенсиз. ⁴ Мен сизин булан бирликде болгъаным йимик, сиз де Мени булан бирликде болугъуз. Борладан айырса, юзюм бутакъ емиш бермейгени йимик, Менден айрылып, сиз де емиш бермеге болмассыз.

⁵ Мен бир юзюм борламан, сиз бутакъларысыз. Мени булан бирликдеги адам, Мен оѳзю булан бирликдеги адам йимик, кѳп емиш берер. Амма Менсиз сиз бир зат да этип болмассыз. ⁶ Ким Мени булан бирликде болмаса, гесилип ташланып, кѳругъан бутакъгъа ошап кълар. Кѳругъан бутакъланы буса жыйып, отгъа салып яллатар. ⁷ Эгер Мени булан бирликде де болуп, сѳзлериме гѳре юрюсегиз, не зат сююп тилесегиз де, сизге берилер! ⁸ Сиз кѳп емиш бергенде, Атам макътавлу болар, сиз де Мени якъчыларым экенигизни гѳрсетерсиз.

⁹ Атам Мени сѳйгени йимик, Мен де сизин сѳйгенмен. Мени сюевюмде яшап кълыгъыз! ¹⁰ Мен сизге буюргъан затланы кѳтсегиз, Мени сюевюмде яшап кълажакъсыз. Шолай Мен де: Атамны буйрукъларын кѳтѳм ва Ону сюевюнде яшап кълаламан. ¹¹ Буланы барын да Мен сизге сююнчюм сизин булан кълсын деп, сизин сююнчюгюз де толу болсун деп айтдым. ¹² Муна сизге Мени буйругъум: Мен сизин сѳйгеним йимик, сиз де бир-биригизни сююгюз! ¹³ Бирев оѳзюмю достлары учун жанын бере буса, дѳнѳяда дагъы ондан артыкъ уллу болуп гъеч сююв ѳкъдур. ¹⁴ Эгер сиз Мени буйрукъларымны кѳтсегиз, Мени достларым боларсыз. ¹⁵ Мен сизге кълларым деп дагъы айтмажакъман, неге тѳгюл къл оѳзюмю еси не этегенин билмей. Мен сизге достларым дежекмен, неге тѳгюл Мен сизге Атамдан эшитген бары да затны айтдым. ¹⁶ Мени сиз сайламадыгъыз, сизин Мен сайладым. Барып емиш гелтиригиз деп, сизге иш де тапшурдум. Мен сюеген зат — шо

емишлер узакъ сакъланагъан емишлер болмакъдыр. Шо заман Атам, Мени атымдан не зат тилесегиз де, сизге бары да затны бережек.

¹⁷ Муна сизге Мени буйругъум: бир-биригизни сююгюз!

«Дюнъя сизин гёрюп ярамай»

¹⁸ — Эгер дюнъя сизин гёрюп ярамай буса, билип къююгъуз, о сизден алда Мени гёрюп ярамай эди. ¹⁹ Эгер сиз бу дюнъядан болгъан эдигиз буса, дюнъя сизин оъзюнюкилени йимик сюер эди. Амма сиз бу дюнъядан тюгюлсюз. Мен сизин сайлап, бу дюнъядагъыланы арасындан сизин айырдым. Шогъар гёре де дюнъя сизин гёрюп ярамай. ²⁰ «Къул оъзюню есинден оър болмас», — деп Мен сизге айтгъан сёз эсигиздеми? Мени гызарлагъанлар сизин де гызарлажакълар. Мени сёзюме гёре юрюгенлер сизин сёзюгюзге гёре де юрюжеклер. ²¹ Бу затланы барын да сизге Мени якълагъаныгъыз саялы этежеклер, неге тюгюл олар Мени Йибергенни танымайлар. ²² Эгер бу дюнъягъа Мен гелмеген ва олагъа сёйлемеген эдим буса, Аллагъны алдында оланы айыбы болмас эди. Гъали буса олар оъзлер этген гюнагъ ишлеге толу кюйде жаваплы. ²³ Мени гёрюп ярамайгъан Атамны да гёрюп ярамайдыр. ²⁴ Башгъа бирев де этмеген ишлени оланы арасында этмеген эдим буса, оланы такъсыры болмас эди. Гъали буса олар Мен этген ишлени гёрдюлер ва буса да Мени де, Атамны да сюймейлер. ²⁵ Булар барысы да: «Олар Мени гъеч бир себепсиз сюймедилер», — деп оланы Къанунунда язылгъан сёзлер яшавгъа чыкъсын учун болду.

²⁶ Мен сизге Атамдан Насигъатчыны — гъакъ гертиликге элтеген Аллагъны Ругъун йибережекмен. О да Мени гъакъымда шагъатлыкъ этежек. ²⁷ Сиз де Мени гъакъымда шагъатлыкъ этме герексиз, неге тюгюл лап башынданокъ да сиз Мени булан бирчесиздир.

16 ¹ Иса булай давам эте: — Буланы барын да Мен сизге сиз имандан чыкъмасын деп айтаман. ² Сизин синагоглардан къувалажакълар. Олай бир заман гелир, сизин оыльтюргенлер оъзлер Аллагъ сюеген ишни этгенбиз деп гъисап этежеклер. ³ Олар не Атамны, не Мени танымайгъаны саялы, шолай этежеклер. ⁴ Амма Мен сизге бары да затны айтдым. Оланы заманы гелгенде, эсге алып къююгъуз: Мен сизге буланы айтгъан эдим. Башда Мен сизге оланы айтмагъан эдим, неге тюгюл Мен сизин булан эдим.

Аллагъны Ругъуну гъаракаты

⁵ — Гъали буса Мени Йибергенни янына гетемен. Сизин биригиз де Магъа: «Сен къайда барасан?» — деп сорамайсыз. ⁶ Неге тюгюл де, Мени сёзлерим сизин юреклеригизни пашманлыкъдан толтургъан. ⁷ Гертисин

сёйлеймен сизге: Мен сизин пайдагъыз учун гетемен. Мен гетмей къалсам, сизин яныгъызгъа Насигъатчы гелмежек. Мен гетсем, Мен Ону сизге йибережекмен. ⁸ О гелгенде, бу дюнъяны адамларын олар гюнагълы экенине, Аллагъны алдында адиллик барына ва Аллагъны дуваны барына мюкюр этежек. ⁹ Адамлар Магъа иман салмайгъаны саялы, О оланы гюнагълы экенине мюкюр этежек. ¹⁰ Аллагъны алдында адиллик барына мюкюр этежек, неге тюгюл Мен Атамны янына гетемен, сиз де Мени дагъы гёрмежексиз. ¹¹ Аллагъны дуваны барына мюкюр этежек, неге тюгюл бу дюнъяны есине дуван этилип битген.

¹² Сизге сёйлемеге дагъы да кёп сёзлерим бар эди, амма гъали сиз оланы англамажакъсыз. ¹³ Сизге гъакъ гертиликге элтеген Аллагъны Ругъу гелгенде, О сизге гъакъ гертиликни билдирежек. О Оъзюнден сёйлемек, Оъзю эшиттенин сёйлежек. О сизге гележекде болажакъ затланы да сёйлежек. ¹⁴ О Магъа макътавлукъ гелтирежек, неге тюгюл де О сизге Мен Оъзюне тапшуражакъ затымны ачыкъ этежек. ¹⁵ Атамныки болгъан бары да зат Меники де дюрдю. Шо саялы О тапшуражакъ затымны ачыкъ этежегин айтаман.

«Пашманлыгъыгъыз сююнчге айланажакъ»

¹⁶ — Узакъ къалмай сиз Мени дагъы гёрмежексиз, сонг дагъы да бир нечакъты замандан Мени янгъдан гёрежексиз.

¹⁷ Ону якъчыларындан бирлери:

— «Узакъ къалмай сиз Мени дагъы гёрмежексиз, сонг дагъы да бир нечакъты замандан Мени янгъдан гёрежексиз», — деп, сонг: «Неге тюгюл, Мен Атамны янына гетемен», — деп О нени гъакъындан сёйлей? — деп бир-бирине сорайлар. ¹⁸ Олар дагъы да:

— Къайсы «бир нечакъты заманны» гъакъындан сёйлей О? О не сёйлейгенни биз англамайбыз, — дейлер.

¹⁹ Якъчыларыны сорама сюеген заты барны гёрюп, Иса олагъа булай дей:

— Мен: «Узакъ къалмай сиз Мени дагъы гёрмежексиз, сонг дагъы да бир нечакъты замандан Мени янгъдан гёрежексиз», — деп айтды деп бир-биригизге сораймысыз? ²⁰ Гертисин сёйлеймен сизге: сиз яс этип йылажакъсыз, дюнъя буса сююнежек. Сиз пашман болажакъсыз, амма сизин пашманлыгъыгъыз сююнчге айланажакъ. ²¹ Заманы етип, къатынгиши яш табагъанда азап чеге. Амма яш тувгъан сонг, дюнъягъа янгы адам тувуп гелди деп сююнуп, о чекген азабын унута. ²² Сиз де шолай гъали пашмансыз. Амма Мен дагъы да къайтып сизин гёрежекмен, сизин юреклеригиз сююнчден толажакъ. Сизин шо сююнчюгюзню сизден бирев де чыгъарып алып болмас. ²³ Шо гюн сиз Магъа гъеч бир затны сорамажакъсыз. Гертисин сёйлеймен сизге: Мени атымны

тутуп Атамдан не зат тилесегиз де, О сизге бережек. ²⁴Гялиге ерли сиз Мени атымны тутуп бир зат да тилемегенсиз. Тилегиз, сизин сююн-чюгюз толу болсун учун, сизге берилежек!

«Мен дюнъядан уьст болдум»

²⁵ — Гялиге ерли Мен сизге шону гьякында масаллар булан сёйлеп турдум. Мен сизге масаллар булан сёйлемежек заман етише тура. Атамны гьякында сизге ачыкъдан айтажакъман. ²⁶Шо гюн сиз Огъар Мени атымны тутуп тилемеге болажакъсыз. Сизин учун Мен Атамдан тилеймен деп айтмайман. ²⁷Атам Оьзю де сизин сюе, неге тюгюл сиз Мени сюесиз ва Мен Аллагъны янындан гелгениме инанасыз. ²⁸Мен бу дюнъягъа Атамны янындан гелгенмен. Дюнъяны кююп, къайтып Атамны янына да гетемен.

²⁹Якъчылары Огъар булай дей:

— Муна гъали Сен масаллар булан тюгюл, ачыкъ ва англашылагъан кюйде сёйлейсен. ³⁰Сагъа бары да зат белгили экенни ва Сагъа сорагъанча, суаллагъа жавап берегенингни гъали биз гёребиз. Шо саялы Сен Аллагъны янындан гелгенинге инанабыз.

³¹ — Гъали инанамысыз? ³²Сизин гъар-биригиз гъар якъгъа чачылып гетежек заман геле тура. Гелме де гелген. Гъаригиз уйлеригизге къайтажакъсыз, барыгъыз да Мени кююп гетежексиз. Амма Мен янгыз тюгюлмен, Мени булан Атам бар. ³³Булары сизге Мени булан биригип паряхатлыгъыгъыз болсун деп айтаман. Бу дюнъяда сиз азап чегежексиз. Къатып туругъуз! Бу дюнъядан Мен уьстюн гелдим! — деп жавап бере Иса.

Исаны дуасы

17 ¹Бу сёзлени сёйлеген сонг, кёкге багъып къарап, Иса булай дей: — Гъей Атам, Мени заманым гелди. Уланынг Сени макътавлу этсин учун, Сен де Уланынгни макътавлу эт. ²Сен Магъа бары да инсанланы уьстюнде гьякимлик бердинг. Сен Магъа тапшургъанлагъа Мен де даимлик яшав бережекмен. ³Даимлик яшав демек, Сени — биргине-бир гьякъ болгъан Аллагъны ва Мени, Сен йиберген Месиgъни олар танымакъ демекдир. ⁴Ер юзюнде Мен Сени макътавлугъунгну артдырдым ва Магъа Сен тапшургъан ишни кютдюм. ⁵Гъей Атам, дюнъя яралгъанчадан берли Сени булан бирче вакътидеги болгъан макътавлугъум йимик, гъали Магъа Оьзюнг булан бирче шолай макътавлукъ гелтир.

⁶Бу дюнъядан алып, Сен Магъа берген адамлагъа атынгны ачыкъ этдим. Олар Сеники эдилер, амма оланы Магъа Сен берген эдинг. Олар Сени каламынга гёре юрюдюлер. ⁷Гъали Сен Магъа берген бары да зат Сенден экенни гъали олар англадылар. ⁸Магъа берген сёзлерингни

Мен олагъа бердим, олар да къабул этдилер. Мен Сени янынгдан гелгенимни гертиден де англадылар, Мени Сен йибергенге инандылар.

⁹Мен олар учун тилеймен. Бютюн дюнъя учун тюгюл, Магъа Сен аманат этгенлеринг учун тилеймен, неге тюгюл олар Сеникилердир. ¹⁰Меники болгъанлар бары да Сеникидир, Сеникилер де Меникилердир. Олардан таба Мен Оьзюмню макътавлугъумну гёрсетдим. ¹¹Мен дагъы дюнъяда тюгюлмен. Мен Сени янынга гелемен, олар буса дюнъяда къалалар. Гъей Сыйлы Атам, олар да бизин йимик бир болсун учун, Магъа берген кюдратынг булан сакъла. ¹²Мен олар булан болгъан заман оланы Магъа Сен берген кюдратынг булан сакъладым. Мен оланы якъладым. Сыйлы Язывларда айтылгъан сёз яшавгъа чыкъсын учун, жагъаннем агълю болгъанындан башгъа оланы бириси де Сени ёлунгдан таймады.

¹³Гъали буса Мен Сени янынга гелемен. Мени сююнчюмден олар толу даражада пай алып болсун учун, бу сёзлени Мен гъалиге дюнъяда сёйлеймен. ¹⁴Сени каламынгны Мен олагъа етишдирдим, амма бу дюнъя оланы гёрюп ярамады. Неге тюгюл де, Мен бу дюнъядан тюгюл йимик, олар да бу дюнъядан тюгюллер. ¹⁵Сен оланы бу дюнъядан алысын деп тилемеймен, оланы иблистен сакъласын деп тилеймен. ¹⁶Мен бу дюнъядан тюгюлюм йимик, олар да бу дюнъядан тюгюллер. ¹⁷Гьякъ гертилигинг булан оланы юреклерин тазала. Сени сёзюнг гьякъ гертилигдир. ¹⁸Бу дюнъягъа Сен Мени йиберген йимик, Мен де оланы дюнъягъа йибердим. ¹⁹Олар гьякъ кюйде Сеники болсун деп, Мен олар учун Оьзюмню Сагъа толу кюйде тапшурдум.

²⁰Янгыз олар учун тилемеймен. Оланы Мени гьякъымдагъы шагъатлыгъындан таба Магъа иман салажакъ болгъанлар учун да тилеймен. ²¹Гъей Атам, Мени Сен йибергенге дюнъя иман салсын учун, Сен Мени булан бирликде, Мен де Сени булан бирликде йимик, олар да бары да Бизин булан бирликде болсунлар. ²²Сен де, Мен де бир болгъанда йимик, олар да бир болсун учун, Магъа Сен берген макътавлукъну олагъа бердим. ²³Олар толу бирликде болсун учун, Мен олар булан бирликдемен, Сен де Мени булан бирликдесен. Шолайлыкъда, дюнъя Мени Сен йибергенни, Мени сюегенинг йимик, оланы да сюегенингни биле.

²⁴Атам! Сен Магъа аманат этгенлеринг Мен болажакъ ерде, Мени булан бирге болгъанны, Сен Магъа берген макътавлукъну олар да гёргенни сюемен. Сен Магъа шо макътавлукъну бердинг, неге тюгюл Мени дюнъя яралгъанчадан да алда сюе эдинг. ²⁵Гъей Адилли Атам! Бу дюнъя Сени танымай, амма Мен Сени таныйман. Булар да Мени Сен йибергенни англадылар. ²⁶Магъа бакъгъан сюевюнг оларда да болсун учун, Мен де олар булан бирликде болсун учун, олагъа Сени ачыкъ этдим, дагъы да ачыкъ этежекмен.

Исаны тутулугу

18 ¹Бу сёзлени айтгъан сонг, Иса якъчылары да булан Кедрон къол деген ерни ари ягъына бара. Онда бир бав бола. Озью де, якъчылары да барып онда гирелер. ²Шо ерни Огъар хыянатлыкъ этме айланагъан Ягъуда да таный болгъан, неге тююл Иса якъчылары булан онда чакъда-чакъда бара болгъан. ³Булайлыкъда, Ягъуда, Рум асгерлени бир бёлююн, ибадатханагъа баш дин къуллукъчулар ва фарисейлер йиберген къаравулланы да алып, онда геле. Оланы къолларында панарлары, янагъан чюпюреклер булангъы таяклары ва савутлары бола. ⁴Иса Озьюню башына гележек балагъны биле буса да, чыгып олагъа:

— Кимни ахтарасыз? — деп сорай.

⁵— Назаретли Исаны, — деп жавап берелер.

— Шо Менмен, — дей Иса олагъа.

Хыянатлыкъ этеген Ягъуда да олар булан бирче бола. ⁶Иса олагъа: «Шо Менмен», — деген заманда, олар гери тартылып, ерге йыгыла-лар. ⁷Дагъы да олагъа:

— Кимни ахтарасыз? — деп сорай.

— Назаретли Исаны, — дейлер олар.

⁸— Шо Менмен деп сизге айтдым чы. Эгер Мен тарыкъ бусам, бу адамланы гетме къююгуз, — деп жавап бере Иса. ⁹«Сен Магъа аманат этгенлени бирисин де Мен тас этмегенмен», — деп Озью сёйлеген сёз яшавгъа чыкъсын деп, О шону айта.

¹⁰Петер, озьюню янында бар къылычын суворуп алып, дин къуллукъчуланы башчысыны къулуна уруп, онг къулагъын гесип тюшюре. Шо къулну аты Малик болгъан. ¹¹Шо заман Иса Петерге:

— Къылычынгны къынына сукъ! Бу къысметны Магъа Атам берди. Мен ондан къутулуп боламанмы? — дей.

Петер Исаны биринчилей инкар эте

¹²Шонда Рум асгерлер, минг асгерни башчысы ва ягъудилени къаравуллары Исаны тутуп байлайлар. ¹³Бир башлап Ону Гъаннаны янына элтелер. О шо йыл дин къуллукъчуланы башчысы болгъан Кайафаны къайнатасы болгъан. ¹⁴Халкъ учун бир адам оьлсе пайдалы болур деп ягъудилени башчыларына айтгъан шо Кайафа болгъан.

¹⁵Петер деп де айтылагъан Симон ва Исаны башгъа бир якъчысы Ону арты булан баралар. О якъчысы дин къуллукъчуланы башчысыны танышы болгъан. О Иса булан бирче дин къуллукъчуланы башчысыны абзарына гире. ¹⁶Петер буса кырда, къапуланы алдында токътай. Сонг дин къуллукъчуланы башчысын таныйгъан башгъа якъчысы чыгып,

къапу сакълагъан къараваш къызгъа бир сёз айтып, Петерни ичине гийире. ¹⁷Шо къараваш къыз бу ерде Петерге:

— Сен де Бу адамны якъчыларындан сама тююлмюсен? — деп сорай.

— Тююлмен, — дей о.

¹⁸Бу арада къаравуллар ва къуллукъчулар, сувукъ экени саялы от ягып, айланасында эретурп исинелер. Петер де, оланы янында токътап, исине.

Дин къуллукъчуланы башчысы сорав ала

¹⁹Дин къуллукъчуланы башчысы Исадан Ону якъчыларыны, илмусуну гъакъында сорав алмагъа башлай. ²⁰Иса огъар:

— Мен бары да халкъны алдында ачыкъ кюйде сёйледим. Мен бары да ягъудилер жыйылагъан синагогларда гъар заман Аллагъны каламын англатдым, яшыртгъын бир зат да сёйлемедим. ²¹Сен Магъа неге сорайсан? Мен не сёйлегенимни эшитгенлеге сорап къара. Мен не сёйлегенни олар билелер, — деп жавап бере.

²²О бу сёзлени айтагъан заманда, ювукъда токътагъан къаравуллардан бириси:

— Дин къуллукъчуланы башчысына Сен неге шолай жавап бересен? — деп айтып, Исаны бетине ура.

²³— Эгер Мен яман зат айтдым буса, яман экенин гёрсетип бер. Эгер Мен герти затны айта бусам, сен Магъа не учун урасан? — деп жавап бере Иса огъар.

²⁴Шо заман Гъанна Ону къоллары да байлангъан кююнде дин къуллукъчуланы башчысы Кайафаны янына йибере.

Петер Исаны экинчи ва уьчюнчю керен инкар эте

²⁵Петер буса онда токътап исинип тура. Онда огъар:

— Сен де Ону якъчыларындан сама тююлмюсен? — деп сорайлар.

О инкар этип:

— Тююлмен, — дей.

²⁶Петер уруп къулагъын гесген къулну къардашларындан бириси (о да дин къуллукъчуланы башчысыны къулларындан болгъан):

— Ону булан бавда мен гёрген сен тююлмю эдинг? — деп сорай.

²⁷Петер янгыдан инкар эте. Шо вакъти хораз къычыра.

Иса гъаким Пилатны алдында

²⁸Кайафаны янындан Исаны Рум гъакимини беклигине алып баралар. Шо эртен тез вакъти болгъан. Мурдарланма* суймей, ягъудилер

* 18:28 Ягъуди тююллени уйлерине гирген ягъудилер мурдарлангъан деп санала болгъан.

бекликте гирмейлер. Ёгъесе, олар Пасха байрамында ортакчылыкъ этип болмажакъ болгъан. ²⁹Гъаким Пилат, кыргъа оланы янына чыгып:

— Мени яныма сиз гелтирген Бу Адамны не этген деп гюнагълайсыз? — деп сорай.

³⁰— Эгер Бу жинаятчы болмагъан эди буса, биз Муну сагъа гелтирмес эдик, — деп жавап берелер олар.

³¹— Ону сиз гери алып гетигиз, оъзюгюзню къанунугъуз булан дуван этигиз, — дей Пилат олагъа.

— Сиз, румлулар, бизге биревге де оълум дуван этмеге ихтияр бермейсиз, — дейлер олар.

³²Бу затлар Иса Оъзю нечик оълегеги гъакъда алданокъ сёйлеген сёзлери шолай яшавгъа чыкъсын учун бола.

³³Шо вакъти Пилат, бекликте къайтып гирип, Исаны чакъыра. Огъар: — Сен ягъудилени пачасымысан? — деп сорай.

³⁴— Сен муну оъзюнгден айтамысан яда Мени гъакъымдан сагъа башгъалар айтдымы? — деп сорав булан жавап бере Иса.

³⁵— Мен ягъудименми дагъы? Сени магъа Оъзюнгню халкъынг ва баш дин къуллукъчулар гелтирип берди. Сен не этгенсен? — дей Пилат.

³⁶— Мен бу дюньядагъы пачалар йимик тюгюлмен. Эгер олар йимик болгъан эдим буса, якъчыларым Мен ягъудилени къолуна тюшмесин деп ябушар эдилер. Тюгюл, Мен мундагъы пачалар йимик тюгюлмен, — дей Иса.

³⁷— Демек, Сен пачасан дагъы? — деп сорай Пилат Огъар.

— Мен пача деп сен оъзюнг айта турасан чы. Мен бу дюньягъа гъакъ гертиликни гъакъында шагъатлыкъ этмек учун тувгъанман ва гелгенмен. Гъакъ гертиликни якълайгъан гъар ким Магъа тынглай, — деп жавап бере Иса.

³⁸— Гъакъ гертилик недир? — деп сорай Пилат Огъар.

Шону айтгъан сонг, о ягъудилени янына дагъы да кыргъа чыгып, олагъа:

— Мен Бу адамны гъеч бир айыбын да тапмайман. ³⁹Сизде Пасхада мен бир адамны туснакъдан азат этеген адат бар чы. Сюсегиз, мен сизин учун ягъудилени пачасын чыгъараймы? — дей.

⁴⁰— Ону тюгюл! Бараббаны чыгъарып бер! — деп кычырып йиберелер олар. Барабба буса пачалыкъгъа къаршы баш гётеривчю болгъан.

Исагъа оълум дуван этиле

19 ¹О заман Пилат, Исаны гелтиртип, Ону къамучу булан токъалата. ²Асгерлер де, тегенекден таж эшип, Ону башына салалар ва устьюне авур кызыл аба гийдирелер. ³Исаны янына гелип:

— Яшасын ягъудилени пачасы! — деп айтып, Ону бетине уралар.

⁴Пилат, дагъы да кыргъа чыгып:

— Муна, мен Муну сизин яныгъызгъа чыгъараман, мен Муну гъеч бир айыбын тапмагъанны сиз билип къоюгъуз, — дей.

⁵Шо заман башында тегенекден этилген таж ва устьюнде авур кызыл аба булан Иса кыргъа чыгъа. Пилат олагъа:

— Муна О Адам! — дей.

⁶Баш дин къуллукъчулар ва къаравуллар Ону гёрген заманда:

— Ону хачгъа ил, хачгъа ил! — деп кычыралар.

— Ону сиз алып хачгъа илигиз, неге тюгюл мен Ону бир гюнагъын да тапмайман, — дей Пилат.

⁷— Бизин Къанунубуз бар, бизин шо Къанунубузгъа гёре, О оълмеге герек, неге тюгюл О Оъзюн Аллагъны Уланыман деп гысап эте, — деп жавап берелер ягъудилер.

⁸Бу сёзю эшитген заманда, Пилат бирден бек къоркъа. ⁹Янгъдан бекликте гирип, Пилат Исагъа:

— Сен къайдансан? — деп сорай.

Тек Иса огъар жавап бермей. ¹⁰Пилат Огъар:

— Сен мени булан неге сёйлемейсен? Сени хачгъа илмеге ва Сени чыгъарып йиберип къоймагъа мени гючюм барны билмеймисен? — дей.

¹¹Иса булай жавап бере:

— Эгер о гюч сагъа оърден берилмеген эди буса, Мени устьюнде сени бир гъакимлигинг де болмажакъ эди. Шону учун сени къолунга Мени бергенни гюнагъы дагъы да кёпдюр.

¹²Шо сёзлерден сонг Пилат Ону чыгъарып йиберип къоймагъа кюй излей. Ягъудилер буса:

— Эгер сен Ону йиберсенг, сен Румну пачасыны досту тюгюлсен! Оъзюн пачаман деп билдиреген гъар ким Румну пачасыны душмандыр! — дейлер.

¹³Бу сёзлени эшитгенде, Исаны кыргъа чыгъарып, Пилат дуванчыны шанжалында олтура. Шо шанжал «Таш тёше», ягъудиче «Габбата» деп айтылагъан ерде болгъан. ¹⁴Бу ишлер бары да жумагюн, Пасхагъа гъазирлик гёреген гюн тюш вакътилерде бола. Пилат ягъудилеге:

— Муна сизге пачагъыз! — дей.

¹⁵— Ёкъ болсун О! Ёкъ болсун! Ону хачгъа ил! — деп кычыралар олар.

— Шолаймы? Сизин пачагъызны мен хачгъа илгенни сюемисиз? — дей Пилат олагъа.

— Бизин Румну пачасындан къайры башгъа пачабыз ёкъ, — деп жавап бере баш дин къуллукъчулар.

¹⁶Шо заман хачгъа илмек учун, Пилат Исаны оланы къолуна бере.

Исаны хачгъа илелер

Сонг Исаны тутуп алып юрюйлер. ¹⁷ Оьзюн илежек хачны да гёте-
рип, О «Такъаны ери», ягъудиче «Голгота» деп айтылагъан ерге чыгъа.
¹⁸ Шонда Исаны, Ону булан бирче дагъы да экевню хачгъа илелер.
Оланы бири Исаны онг ягъында, биревюсю сол ягъында, Иса буса ор-
талыгъында бола. ¹⁹ Пилат такътагъа: «Назаретли Иса, ягъудилени пача-
сы», — деп яздырып, ону хачгъа къакъдыра. ²⁰ Ягъудилерден кёплер шо
язывну охуйлар, неге тююл Исаны хачгъа илген ер шагъарны ювугъун-
да болгъан. О языв такътагъа ягъудиче, латинче ва грекче язылгъан бол-
гъан. ²¹ Шогъар гёре ягъудилени баш дин къуллукъчулары Пилатгъа:

— «Ягъудилени пачасы», — деп тююл, «Бу Адам ягъудилени пачасы-
ман», — дей эди деп яз, — дейлер.

²² — Язгъанымны язгъанмандыр, — деп жавап бере Пилат.

²³ Исаны хачгъа илгенден сонг, къаравуллар Ону опуракъларын гел-
тирип, гъарисине бир пай этип, дёртге бёлелер. Олар абасын да гелти-
релер. Аба тигивсюз, туташ бир къумачдан согъулуп этилген болгъан.

²⁴ Сонг олар бир-бирине:

— Муну йыртып пайлап турмайыкъ, чёп салайыкъ, чёп чыкъгъан-
ныки болур, — дейлер.

Бу затлар Сыйлы Язывларда булай язылгъан сёзлер яшавгъа чыкъ-
сын учун бола:

*Опуракъларымны овз арасында пайладылар,
абамны буса чёп салып алдылар.*

Муна къаравуллар да тап шолай этелер.

²⁵ Иса илинген хачны янында Ону анасы, анасыны къызардашы,
Клопну къатыны Мариям ва Маждаллы Мариям токътайлар. ²⁶ Ана-
сын ва ону янында токътагъан Оьзюню кёп сюеген якъчысын гёрюп,
Иса огъар:

— Гъей анам! Бу сени уланынгдыр! — дей. ²⁷ Ондан сонг якъчысына:

— Бу сени анангдыр! — дей Иса.

Шо замандан сонг Исаны якъчысы Мариямны оьзюню янына, уью-
не ала.

Исаны оьлюмю

²⁸ Сонг Иса, бары да зат битгенни билип, Сыйлы Язывларда айты-
лагъан зат бары да яшавгъа чыкъсын учун:

— Сув ичме сюемен, — дей.

²⁹ Онда ачыгъан чагъырдан толгъан бир кажин болгъан. Къаравуллар
огъар чюпюрекни чомуп, ону таякъны башына да илип, Исагъа авзун
бавукъ этмеге узата. ³⁰ Иса шо чагъырны татывлап къарагъан сонг:

— Болагъаны болду! — дей. Башын тёшюне де салландырып, жанын
бере.

³¹ Шо жумагюн болгъаны саялы, ягъудилер оьлюлер хачгъа илинген
кююнде сонгугюн де къалгъанны сюймеген (шо сонгугюн оланы уллу
байрамы болгъан). Шо саялы олар Пилатгъа, хачгъа илингенлени сый-
ракъларын сындырып, илинген хачлардан тюшюрсюн деп тилейлер.

³² Шо вакътиде къаравуллар гелип, Ону булан хачгъа илингенлени би-
ринчисини де, сонг экинчисини де сыйракъларын сындыралар. ³³ Иса-
ны уьстюне гелгенде, жан берип битгенин гёрюп, Ону сыйракъларын
сындырмай къоялар. ³⁴ Буса да къаравуллардан бири итти сюнгюсюн
чанчып, Исаны къабургъасын теше. Шоссагъат Ондан къан булан сув
агъыла.

³⁵ Бу хабарны мен, шо ишни оьзю гёрген гиши, сиз де инансын деп
айтаман. Мени шагъатлыгъым гъакъдыр, оьзюм гъакъ сёйлейгенимни
де мен билемен. ³⁶ Сыйлы Язывларда: «Ону бир сюеги де сынмас», — деп
язылгъан сёзлер шолай яшавгъа чыгъа. ³⁷ Сыйлы Язывланы башгъа бир
еринде: «Оьзюне чанчгъан Адамгъа къаражакълар», — деп язылгъан.

Исаны гёмюв

³⁸ Бу ишлерден сонг ариматеялы Юсуп Пилатгъа Ону сюегин алмагъа
къойсун деп тилей (Исаны якъчысы экенни о ягъудилени башчыла-
рындан яшырып тургъан). Пилат да огъар изну бере. О да барып, Исаны
сюегин ала. ³⁹ Алда Исаны янына бир керен гече гелген Никодим де
геле ва эки тюрюл от къошулуп этилген атив ийисли элли литрге ювукъ
май гелтире. ⁴⁰ Олар Исаны сюегин алалар ва ягъудилер гёмеген адат бу-
лан атив ийисли май себилген кетен гебинге чырмайлар. ⁴¹ Иса хачгъа
илинген ерде бир бав ва шо бавда ичине гъеч гиши салынмагъан бир
янгы къабур болгъан. ⁴² Шо жумагюн, сонгугюнге гъазирлик гёреген гюн
болгъаны, къабур да ювукъда болгъаны саялы, Исаны шонда салалар.

Исаны тириливию

20 ¹ Къаттыгюн эртенюкъ тез вакъти Маждаллы Мариям, къабурну
янына гелип, ону алдындагъы ташны йылышдырылгъанын гёре.
² Петерни ва Иса кёп сюеген башгъа бир якъчысыны янына чабып ба-
рып, О:

— Раббиз Исаны къабурдан чыгъарып алып гетгенлер, Ону къайда
салгъанын да билмейбиз, — дей.

³ Петер ва Исаны биревю якъчысы, чыгъып, къабургъа багъып чаба-
лар. ⁴ Олар экевю де бирче чабалар, амма биревю якъчысы, Петерден эсе
чалт чабып, къабургъа башлап етише. ⁵ Энкейип къарап, о ондагъы ке-
тен гебинни гёре, амма къабурну ичине буса гирмей. ⁶ Ону арты булан

Петер де геле. Къабургъа гирип, ерде кетен гебинни ва ⁷алда Исаны башына чырмалгъан явлукъну гёре. Явлукъ гебин булан тюгюл, чыр-малып айры бир ерге салынып тура. ⁸Къабурну устюне биринчилей гелип етишген о биревю якъчысы да, шо заман ичине гирип къарай. О да гёрюп, мюкюр бола. ⁹Иса оylumден тирилме герекли болгъаны гъакъында язылгъан Сыйлы Язывланы олар шо заманда да англап бит-мей. ¹⁰Исаны якъчылары уйлерице къайталар.

Иса Маждаллы Мариямгъа гёрюне

¹¹Маждаллы Мариям буса къабурну устюнде токътап йылай. Йылайгъанда, къабургъа багъып энкейип къарай ¹²ва онда эки малайикни гёре. Олар акъ гийимлер гийген болгъан. Бири Исаны сюеги салынгъан ерни башлыгында, биревюсю аякылыгында олтуруп тура болгъан.

¹³Олар Мариямгъа:

— Гъей къатын! Неге йылайсан? — деп сорай.

— Раббимни алып гетгенлер, Ону къайда элтип салгъанны билмей-мен, — дей о.

¹⁴Шону да айтып, артгъа багъып бурулгъанда, о эретуруп токътагъан Исаны гёре. Амма О Иса экенин танымай. ¹⁵Иса огъар:

— Гъей къатын! Сен неге йылайсан? Кимни излейсен? — деп сорай.

О да Исаны бир бавчу деп гысап этип, Огъар:

— Бийим! Эгер Исаны сен алып чыгъаргъан бусанг, магъа айт Ону къайда элтгенингни, мен Ону алып гетермен, — дей.

¹⁶— Мариям! — дей Иса огъар.

Мариям да Огъар багъып ягъудиче:

— Раббуни! — дей. (Бу да «Устас» демекдир.)

¹⁷Иса огъар булай дей:

— Магъа тийме, неге тюгюл Мен гъали де Атамны янына чыкъмагъанман. Мени къардашларымны янына барып, олагъа айт: Мен Атамны ва сизин Атагъызны, Аллагъымны ва сизин Аллагъыгъызны янына чыгъаман.

¹⁸Маждаллы Мариям барып Исаны якъчыларына:

— Мен Раббибиз Исаны гёрдюм! — деп, озыуне сёйлегенлерин билдире.

Иса якъчыларына гёрюне

¹⁹Шо къаттыгюн ахшам, Озыуню якъчылары жыйылагъан уйню эшиклери ягъудилени башчыларындан къоркъуп бегитилген заманда, Иса гелип, орталыкъда да токътап, олагъа:

— Узыунюзе яхшылыкъ! — дей.

²⁰Шону да айтып, Иса олагъа къолларын ва къабургъасын гёрсете. Раббисин гёрюп, якъчылары сююнелер. ²¹Иса да къайтып олагъа:

— Узыунюзе яхшылыкъ! Атам Мени йибергенде йимик, Мен де сизин йиберемен, — дей.

²²Шону да айтып, О олагъа багъып узыунюзе ва булай дей:

— Аллагъны Ругъун къабул этигиз! ²³Кимни гюнагъларын гечсегиз, гечилежек, кимникин гечмесегиз, гечилмежек.

Иса Томагъа гёрюне

²⁴Исаны он эки де якъчысыны бириси, озыуне Эгиз деп айтылагъан Тома О гелген заман онда болмагъан. ²⁵Башгъа якъчылары огъар:

— Биз Раббибизни гёрдюк, — дейлер.

— Эгер Ону къолларында мыхлардан къалгъан яраланы гёрмесем, мых яралагъа бармакъларым булан тийип къарамасам, Ону къабургъасына къолларымны къаплап къарамасам, инанмасам, — дей Тома олагъа.

²⁶Сегиз гюнден сонг Исаны якъчылары дагъы да уйде бирче бола-лар. Бу гезик Тома да олар булан бола. Эшиклер бегилген. Иса гелип, орталыкъда эретуруп:

— Узыунюзе яхшылыкъ! — дей.

²⁷Сонг Томагъа булай дей:

— Бармагъынгны мунда узат! Мени къолларыма къара. Къолунгну бери бер, къабургъама тийип де къара! Шекли болма, иман сал!

²⁸— Мени Раббим, мени Аллагъым! — деп жавап бере Тома Огъар.

²⁹— Мени гёргенинг саялы иман салдынгмы? Мени гёрмейли иман салагъанлар насиплилердир! — дей Иса огъар.

³⁰Якъчыларыны алдында Иса дагъы да кёп алааматлар гёрсете. Оланы гъакъында бу китапда язылмагъан. ³¹Булар буса Иса Аллагъны Уланы ва Месигъ экенине сиз инансын учун, Огъар иман салып, даимлик яшав алсын учун язылгъан.

Галилея кёлно ягъасында

21 ¹Мундан сонг Иса Галилея кёлно ягъасында якъчыларына бир-дагъы керен гёрюне. Шо булай бола: ²Петер деп де айтылагъан Симон, озыуне Эгиз деп айтылагъан Тома, Галилеяны Кана деген юртундан гелген Натанайыл, Зеведейни уланлары, Исаны якъчыларындан дагъы да экеву де бир ерде болалар. ³Петер олагъа:

— Мен балыкъ тутма бараман, — дей.

— Биз де сени булан гелебиз, — дейлер огъар къалгъанлары.

Чыгып олар къайыкъгъа минелер. Шо гече олар бир зат да тутмай-лар. ⁴Эртен болгъанда буса, Иса кёлно ягъасында токътай. Тек якъчылары Ону Иса экенин танымайлар. ⁵Иса олагъа:

— Ювукъларым! Гъеч зат тутдугъузму? — деп сорай.

— Тутмадыкъ, — деп жавап берелер олар.

⁶ – Торугъузну къайыкъны онг ягына атыгъыз, тутарсыз, – дей Иса олагъа.

Олар шолай этелер. Тутгъан балыкъны кёплюгюнден олар торну тартып чыгъарып алып болмайлар. ⁷ Шо вакъти Исаны кёп сюеген якъчысы Петерге:

– О чу Раббибиз! – дей.

Петер О Рабби Иса экенин эшитгенде, белине уьст опуракъларын да чырмап (о чечинген болгъан), кёлге атыла. ⁸ Башгъа якъчылары, балыкъдан толгъан торну да тартып, къайыкъ булан юзюп, кёлню ягъа-сына чыгъалар. Неге туююл де, олар ягъадан онча йыракъда туююл, юз метр чакъы мезгилде болгъан.

⁹ Къуругъа чыкыгъан заманда, олар онда янагъан отну, уьстюнде салынгъан балыкъны ва къырыйында экмекни гёрелер. ¹⁰ Иса олагъа:

– Гъали сиз тутгъан балыкълардан бир нечени дагъы да гелтиригиз, – дей.

¹¹ Гетип, Петер, уллу балыкълардан толгъан торну тартып, къуругъа чыгъара. Онда юз элли уьч балыкъ болгъан. Шолай кёп балыкъ бар буса да, тор йыртылмай. ¹² Иса олагъа:

– Гелигиз, ашамагъа олтуругъуз, – дей.

Якъчыларындан гъеч бири де Огъар:

– Сен кимсен? – деп сорамагъа болушлукъ этмейлер, неге туююл О Рабби экенин олар билелер.

¹³ Иса гелип, экмек де, балыкъ да алып, олагъа бере. ¹⁴ Оьлюп тирилгенден сонг, Иса якъчыларына гёрюнегени бу уьчюнчю керен болгъан.

Иса, Петер ва Югъан

¹⁵ Олар ашап битгенде, Иса Петер деп де айтылагъан Симонгъа:

– Югъанны уланы Симон! Сен Мени булардан эсе кёп сюемисен? – деп сорай.

– Сюемен, Раббим! Сен билесен чи мен Сени сюегенни, – дей о.

– Мени къозуларымны сакъла, – дей Иса огъар. ¹⁶ Экинчи керен дагъы да огъар: – Гъей Югъанны уланы Симон! Сен Мени сюемисен? – деп сорай.

Петер Огъар:

– Сюемен, Раббим! Сен билесен чи мен Сени сюегенни, – деп жавап бере.

– Сен Мени къойларымны гъайын эт, – дей Иса огъар. ¹⁷ Уьчюнчю керен де Иса огъар: – Гъей Югъанны уланы Симон! Сен Мени сюемисен? – деп сорай.

«Мени сюемисен?» – деп оьжюне уьчюнчю керен сорайгъанына бир аз пашман болуп:

– Я Раббим! Сен бары да затны билесен чи. Мен Сени сюегенни билесен, – дей Петер.

Иса огъар булай дей:

– Мени къойларымны сакъла. ¹⁸ Гертисин сёйлеймен сагъа: сен жагъил заманында, оьзюнг гийинип, суйген еринге гетип боласан, къарт болгъанда буса, къолларынгны гётерерсен, сени башгъа бирев гийиндирер, сени барма суймейген еринге элтер.

¹⁹ Шону О Петер нечик оьлюм булан Аллагъны макътавлу этежегин англасын учун айта. Шону айтгъан сонг, огъар:

– Мени артыма тюш! – дей.

²⁰ Петер де, бурлугъуп къарап, оьзлени арты булан Исаны кёп сюеген якъчысы гелегенни гёре. Ахшамгъы ашны вакътисинде Исагъа ювукълашып, о: «Я Рабби, Сагъа хыянатлыкъ этежек ким болур?» – деп сорагъан якъчысы болгъан. ²¹ Ону гёрюп, Петер Исагъа:

– Я Рабби! Огъар не болур? – деп сорай.

²² – Эгер Мен гелгинче, о сав къалгъанны сюе бусам, о сагъа не аварадыр? Сен Мени артыма тюш! – дей Иса огъар.

²³ Шолайлыкъда, Исаны якъчыларыны арасында Ону бу якъчысы оьлмежек деп хабар яйыла. Тек Иса огъар: «Оьлмежек», – деп айтмады, янгыз: «Эгер Мен гелгинче, о сав къалгъанны сюе бусам, о сагъа не аварадыр?» – деп айтды.

²⁴ Шо якъчысы бу затланы гъакъында шагъатлыкъ этген ва барын да язгъан. Ону шагъатлыкъы гъакъ экенин биз барыбыз да билебиз.

²⁵ Иса дагъы да кёп ишлер этген. Эгер оланы барысын да тындырыкълы язса, ону гъакъында язылгъан китапланы салмагъа савлай дюньяда да ер болмас эди.